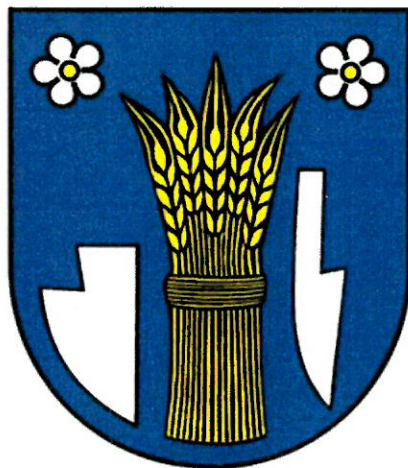

OBEC MURÁNSKA DLHÁ LÚKA

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

**PROGRAMOVÉ OBDOBIE
2026 – 2030
S PLATNOSŤOU DO ROKU 2032**

Kontaktne údaje	
Sídlo obecného úradu	Obecný úrad Muránska Dlhá Lúka 111 050 01 Muránska Dlhá Lúka
Telefón	+421 918 401 567
Fax	
Web	www.muranskadlhaluka.sk
e- Mail	starosta@mdl.sk
Administratívne začlenenie	
Kraj	Banskobystrický
Okres	Revúca
Región	Gemer
Údaje	
IČO	000328545
DIČ	2020724728
Kód obce	525995
Počet obyvateľov	920
Prvá písomná zmienka	r. 1357
Riadenie obce	
starosta	Mgr. Ján Kvetko
Komisie obecného zastupiteľstva	Komisia pre kultúru, vzdelávanie a šport
	Komisia na ochranu verejného záujmu, poriadku a riešenie sťažností
	Komisia výstavby, životného prostredia a rozvoja obce

OBSAH

Úvod	6
1 Komunitné plánovanie.....	7
1.1 Teoretické východiská.....	7
1.1.1 Komunitné plánovanie sociálnych služieb	7
1.1.2 Účastníci komunitného plánovania sociálnych služieb	8
1.1.3 Použitá terminológia.....	8
1.1.4 Východiská komunitného plánu	9
1.2 Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS)	13
1.2.1 Výhody komunitného plánovania.....	14
1.2.2 Podstata komunitného plánovania	14
1.2.3 Hlavné princípy komunitného plánovania.....	14
1.2.4 Zdôvodnenie komunitného plánovania	15
1.2.5 Organizácia komunitného plánovania	16
2 Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb.....	17
2.1 Analýza stavu poskytovaných služieb podľa jednotlivých druhov a foriem.....	17
2.2 Geografická charakteristika	19
2.3 História	21
2.4 Sociálno-demografická analýza.....	22
2.4.1 Rozvojový potenciál.....	22
2.4.2 Vzdelanostná štruktúra	27
2.4.3 Bývanie.....	27
2.4.4 Technická vybavenosť	29
2.5 Sociálna infraštruktúra.....	29
2.5.1 Zdravotníctvo a sociálna oblasť	29
2.5.2 Terénna sociálna práca	29
2.5.3 Opatrovateľská služba poskytovaná obcou	29
2.5.4 Možná spolupráca s okolitými sociálnymi zariadeniami v rámci okresu Revúca a Banskobystrický samosprávny kraj	30
2.5.5 Sociálna infraštruktúra v obci a okolí.....	31
2.5.6 Školstvo	31
2.5.7 Kultúrny a spoločenský život v obci	31
2.6 Realizované projekty v sociálnej oblasti	32
3 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnej služby	34
3.1 Analýza a možnosti obce	34

3.2	SWOT analýza.....	34
3.3	Cieľové skupiny v obci podľa sociálnej indikácie	36
3.3.1	Občania, ktorí si vyžadujú limitovanú sociálnu podporu.....	36
3.3.2	Občania, ktorí si vyžadujú intenzívnu sociálnu podporu	36
3.3.3	Občania, ktorí si vyžadujú úplnú sociálnu podporu	37
4	Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb	38
4.1	Priority a ciele pre skupinu - seniori.....	38
4.1.1	Oblasť sociálnej starostlivosti o seniorov	38
4.1.2	Podpora aktívneho starnutia	38
4.1.3	Prehľad aktuálnych spoločenských aktivít aj pre seniorov v obci	39
4.1.4	Potreby rozvoja sociálnych služieb pre seniorov	40
4.1.5	Sumár priorít, cieľov a opatrení pre seniorov	40
4.2	Oblasť sociálnej starostlivosti pre občanov so zdravotným postihnutím.....	42
4.2.1	Základný legislatívny rámec:	42
4.2.2	Prehľad subjektov pôsobiacich v okolí obce, poskytujúcich služby pre cieľovú skupinu občanov so zdravotným postihnutím:.....	42
4.2.3	Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu občania so zdravotným postihnutím:.....	43
4.2.4	Sumár cieľov, priorít a opatrení pre občanov so zdravotným postihnutím	43
4.3	Oblasť sociálnej starostlivosti pre sociálne ohrozené deti a mládež	44
4.3.1	Základný legislatívny rámec	45
4.3.2	Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre sociálne ohrozené deti a mládež	45
4.3.3	Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu sociálne ohrozené deti a mládež.....	45
4.3.4	Sumár cieľov, priorít a opatrení pre sociálne ohrozené deti a mládež	46
4.4	Oblasť sociálnej starostlivosti pre rodiny a matky s deťmi.....	49
4.4.1	Základný legislatívny rámec	49
4.4.2	Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre rodiny a matky s deťmi	49
4.4.3	Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu rodiny a matky s deťmi ...	50
4.4.4	Sumár cieľov, priorít a opatrení pre rodiny a matky s deťmi	50
4.5	Oblasť sociálnej starostlivosti pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami	51
4.5.1	Základný legislatívny rámec	52
4.5.2	Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami	52
4.5.3	Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu občania so sociálnymi a spoločenskými problémami	52

4.5.4	Sumár cieľov, priorít a opatrení pre sociálne ohrozené deti a mládež	52
4.6	Oblasť sociálnej starostlivosti pre občanov z radov migrantov a utečencov	54
5	Programové zabezpečenie KPSS v rámci PHRaSR	55
5.1	Programová časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Muránska Dlhá Lúka (programovacie obdobie 2023 – 2030) vzťahujúca sa na KPSS	55
5.2	Akčné plány PHRaSR vzťahujúce sa na KPSS.....	56
6	Časový plán realizácie	57
6.1	Určenie kapacít jednotlivých druhov a foriem sociálnych služieb s výhľadom do r. 2032	59
7	Spôsob vyhodnocovania plnenia	62
8	Vyhodnotenie a modifikovanie KPSS.....	65
Záver	67
Zoznam použitej literatúry a zdrojov	68
Zoznam príloh	71

ÚVOD

Dňa 1.1.2009 vstúpil do platnosti zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. V súvislosti s uvedeným zákonom a jeho novelizáciou prešli na obce v značnom rozsahu kompetencie v sociálnej oblasti, avšak bez finančných prostriedkov, potrebných na poskytovanie sociálnych služieb a ich personálne zabezpečenie. Obce podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách majú zároveň povinnosť plánovať sociálne služby a spracovať Komunitný plán sociálnych služieb.

Dňom 1. februára 2015 nadobudla účinnosť ďalšia novela zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Ide v poradí už o tretiu novelizáciu tohto zákona, ktorá bola schválená v priebehu roka 2014. Predmetná novela bola uverejnená v Zbierke zákonov SR dňa 20. 12. 2014 (čiastka 111, strana 3319) pod zákonom č. 376/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Predmetná novela reaguje na právnu úpravu, ktorá bola do oblasti poskytovania sociálnych služieb zavedená od 1. januára 2014 zákonom č. 485/2013 Z. z.

Vedenie obce Muránska Dlhá Lúka rešpektuje zákonom stanovené povinnosti obce a zároveň chce byť voči občanom žijúcim v obci ústretová a chce zabezpečovať pre občanov napĺňanie ich sociálnych potrieb, vrátane preventívnych aktivít, ktoré pomáhajú predchádzať sociálnej vylúčenosti u jednotlivých skupín občanov obce.

Vedenie obce sa preto rozhodlo zapojiť do procesu komunitného plánovania sociálnych služieb na obdobie rokov 2026 - 2032. Cieľom procesu komunitného plánovania bolo nastaviť širokospektrálne poskytovanie sociálnych služieb v obci tak, aby bolo možné nielen poskytovať sociálne služby občanom obce v rámci finančných možností obce, ktoré sú značne obmedzené, ale aby sa zároveň hľadali aj nové možnosti financovania sociálnych služieb v obci. Proces komunitného plánovania bol organizačne zabezpečený tak, aby sa do neho mohli zapojiť aj občania obce, či už v podobe aktívnej práce v rámci riadiacej skupiny, alebo formou dotazníkového prieskumu či pripomienkovania.

Výsledkom niekoľkomesačného procesu komunitného plánovania sociálnych služieb je dokument Komunitný plán sociálnych služieb na obdobie rokov 2026 - 2032, ktorého cieľom je naplniť nasledovnú víziu obce v oblasti poskytovania sociálnych služieb:

„Kvalitná a komplexná sociálna starostlivosť zameraná prioritne na pomoc najzraniteľnejším skupinám obce Muránska Dlhá Lúka“

Mgr. Ján Kvetko, starosta obce

1 KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE

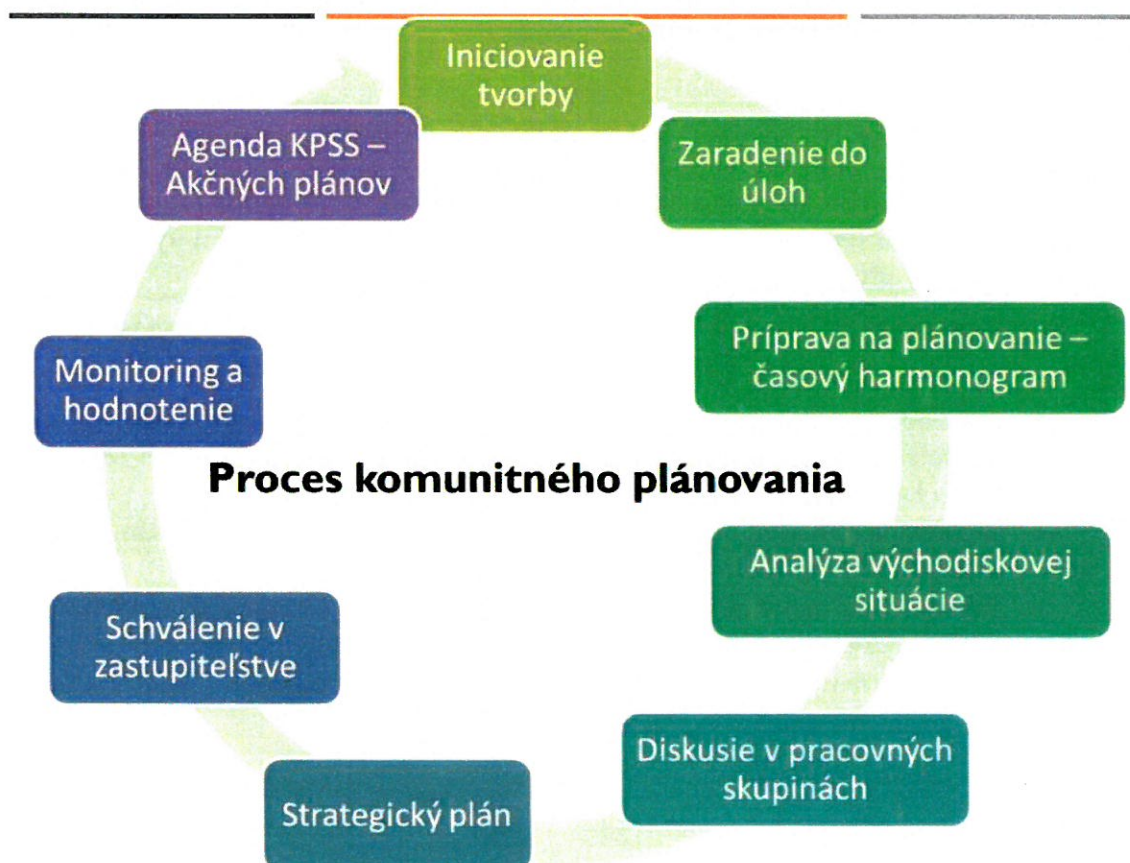
1.1 Teoretické východiská

1.1.1 Komunitné plánovanie sociálnych služieb

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, prostredníctvom ktorej je možné na úrovni obcí, mikroregiónov alebo krajov plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a zároveň boli v súlade s miestnymi špecifikami. Ide o otvorený proces, cieľom ktorého je:

- napĺňanie potrieb občanov odkázaných na jednotlivé formy sociálnej pomoci,
- zabezpečovania zdrojov (finančných a personálnych) na jednotlivé formy sociálnej pomoci,
- hľadanie optimálnych riešení, ktoré najlepšie zodpovedajú miestnym podmienkam a potrebám ľudí.

Bolo nevyhnutné aby sa v procese prípravy vytvárali pracovné skupiny zamerané na cieľové skupiny podľa spoločných znakov, spoločných problémov. Skupiny si následne volia svojich lídrov – predsedov a Riadiacu skupinu pre KPSS, ktorí podávajú informácie všetkým členom skupiny. Tento princíp sa uplatňuje aj pri realizácii cieľov a aktivít KPSS.

1.1.2 Účastníci komunitného plánovania sociálnych služieb

- **Zadávatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktorým zabezpečovanie sociálnych služieb na príslušnom území vyplýva zo zákona. Sociálne služby zriaďujú, prípadne zadávajú iným subjektom, financujú a organizujú. V systéme verejnej správy na Slovensku sú to obce, mestá a samosprávne kraje, MPSVaR SR.
- **Poskytovatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktoré služby poskytujú a ponúkajú, bez ohľadu na ich právnu subjektivitu. Poskytovateľ sociálnej služby je za podmienok ustanovených zákonom obec, právnická osoba zriadená alebo založená obcou alebo samosprávnym krajom - „verejný poskytovateľ sociálnej služby“ a ďalšia právnická osoba a fyzická osoba - „neverejný poskytovateľ sociálnej služby“.
- **Užívatelia sociálnych služieb** - osoby, ktorým sú poskytované sociálne služby z dôvodu ich nepriaznivej sociálnej situácie. Do nepriaznivej sociálnej situácie sa jednotlivec môže dostať z rôznych príčin, napr.: v dôsledku vysokého veku, nepriaznivého zdravotného stavu, krízových životných situácií, životných návykov, spôsobu života, ktorý vedie ku konfliktu so spoločnosťou, trestno-právnej činnosti a pod.
- **Verejnosť** - rodinní príslušníci užívateľov sociálnych služieb, občania žijúci na príslušnom území, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb priamo nedotýka, ale v blízkej budúcnosti môžu patriť k potenciálnym užívateľom sociálnych služieb, prípadne poskytovanie sociálnych služieb môže ovplyvniť kvalitu ich života.

1.1.3 Použitá terminológia

Sociálna práca je odborná činnosť zameraná na aktívne ovplyvňovanie a riešenie primárne sociálnych problémov aj malej sociálnej skupiny, spoločenstva, lokality. Cieľom je úspešná socializácia alebo integrácia skupiny, ktorá potrebuje dosiahnutie prijateľného vzťahu medzi sociálnym prostredím a neadaptovanými osobami. Ide teda o snahu vytvoriť priaznivé sociálne podmienky pre život v danom prostredí.

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie, nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Sociálne služby sa poskytujú ako:

- pobytové (celoročné alebo týždenné),
- ambulantné,
- terénne.

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzením jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- pre svoje životné návyky alebo pre spôsob života,
- pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- z dôvodu, že dovŕšila dôchodkový vek,
- pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo
- z dôvodu, že sa stala obetou obchodovania s ľuďmi.

Sociálna exklúzia je sociálne vylúčenie, teda proces separácie jednotlivcov od spoločnosti v dôsledku napr. nedostatočného vzdelania, rasy, pohlavia, veku a pod. Príčiny sociálnej situácie súvisiacej so sociálnou inklúziou sú napr. demografické zmeny, ekonomické zaťaženie domácností, príjmová nerovnosť (ktorá má okrem iného aj svoj regionálny aspekt), nezamestnanosť, nedostatok v prístupe k inštitúciám a pod.

Sociálna inklúzia je proces začleňovania sa exkludovaných komunit do spoločnosti, ich aktívne zapájanie sa do sociálneho, ekonomického, politického a kultúrneho života.

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby alebo rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Sociálna pomoc je aktívna spoluúčasť sociálneho pracovníka a klienta pri riešení problémových situácií v živote klienta. Je určená občanom, ktorí sa dostali do situácie sociálnej odkázanosti a nemajú prostriedky, alebo schopnosti zabezpečiť sa, alebo svojej rodine základné životné potreby.

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana nedosahuje životné minimum ustanovené zákonom. V tomto prípade ide o situáciu chudoby, do ktorej sa najčastejšie dostáva občan, ktorý je dlhodobo nezamestnaný, nemá pracovný a ani iný príjem, napr. dôchodok.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, domácnosť, alebo kontakt so sociálnym prostredím, najmä vzhľadom na vek, sociálnu neprispôbilosť alebo stratu zamestnania.

1.1.4 Východiská komunitného plánu

Legislatívne východiská pre plánovanie sociálnych služieb

Základný právny rámec v oblasti sociálnych služieb tvorí zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. Zákon o sociálnych službách ukladá obciam povinnosť vypracovávať a schvaľovať Komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode.

- Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím
- Dohovor OSN o právach dieťaťa
- Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2027
- Národný program duševného zdravia

- Národný program aktívneho starnutia 2021 – 2027
- Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násillia na ženách na roky 2020 – 2025
- Národná stratégia na ochranu detí pred násillím
- Národná stratégia zamestnanosti do roku 2030
- Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2030
- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti

Právny rámec v oblasti sociálnych služieb doplňajú ďalšie právne predpisy:

- zákon č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- zákon č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP,
- zákon č. 599/2003 Z. z. o hmotnej núdzi,
- zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime,
- zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine,
- zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, atď.
- Stratégia dlhodobej starostlivosti v Slovenskej republike 2021

Pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb je podľa § 80 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) je nasledovná:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o :
 1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu a odkázanosti na prepravnú službu,
 2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
 3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
 4. povinnosti rodičov alebo detí platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11 a 12,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
 1. sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v nocľahárni,
 2. v nízkoprahovom dennom centre,
 3. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu,
 4. v zariadení pre seniorov,
 5. v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 6. opatrovateľskej služby,
 7. prepravnej služby,

8. odľahčovacej služby,
9. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa.
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
- h) uzatvára zmluvu:
 1. o poskytovaní sociálnej služby,
 2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
 3. o uhradení ekonomicky oprávnených nákladov podľa § 71 ods. 6 s inou obcou, alebo s iným poskytovateľom sociálnej služby, ktorého zriadila alebo založila iná obec alebo iný vyšší územný celok,
 4. o zabezpečení poskytovania sociálnej služby s budúcim poskytovateľom sociálnej služby podľa § 8 ods. 8,
- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje:
 1. nocľaháreň,
 2. nízkoprahové denné centrum,
 3. nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu,
 4. zariadenie pre seniorov,
 5. zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár.
- j) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona a ďalšie úlohy podľa § 80.

V ustanoveniach § 82 a § 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní.

Citujeme : § 82

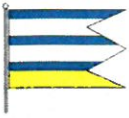
„Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia“

1. Obec za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu.

2. Komunitná práca je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

3. Komunitná rehabilitácia je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.“

Citujeme: § 83

„Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

1. Obec podľa § 80 písm. a) vypracúva komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

2. Komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vypracúva obec a samosprávny kraj v spolupráci:

- a) s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode,
- b) s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode.

3. Obec a samosprávny kraj sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

4. Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje najmä:

a) analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo samosprávny kraj, vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,

b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo samosprávny kraj na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,

ě) analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce alebo samosprávny kraj,

d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo samosprávny kraj,

e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok,

f) prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,

g) spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

5. Obec a samosprávny kraj zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom:

- zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode,
- určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a
- určuje personálne podmienky,
- finančné podmienky,
- prevádzkové podmienky a
- organizačné podmienky na ich zabezpečenie a
- do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku, v ktorého územnom obvode sa nachádza.

Ďalšie povinnosti obce

- Obec zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb v mieste obvyklým spôsobom.
- Obec vydáva poskytovateľovi sociálnej služby uvedenej v § 25, § 35, § 36 a 40 na jeho žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78b s komunitným plánom sociálnych služieb obce. Ak je žiadateľom o poskytnutie finančného príspevku obec, písomné vyjadrenie podľa prvej vety vydá obec z vlastného podnetu.
- Súlad predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78b s komunitným plánom sociálnych služieb obce sa posudzuje na základe vopred určených a zverejnených kritérií pri dodržaní princípov rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie subjektov, transparentnosti, proporcionality, hospodárnosti a efektívnosti.

Miestne, regionálne a národné stratégie pre plánovanie sociálnych služieb

Pri spracovaní komunitného plánu boli zohľadnené viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych, národných a európskych strategických dokumentoch.

Regionálne dokumenty

- Akčný plán rozvoja sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na území Žilinský samosprávny kraj

Národné dokumenty

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb:
 - **Priorita č. 1** Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb.
 - **Priorita č. 2** Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.
 - **Priorita č. 3** Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovania sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb.
 - **Priorita č. 4** Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.
- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike
- Národný pracovný program Európskeho roka aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami 2020
- Akčný plán politiky mládeže na roky 2021 – 2026

Dokumenty EÚ

- Európa 2020
- Akčný plán Rady Európy pre ľudí so zdravotným postihnutím na roky 2016 – 2026.

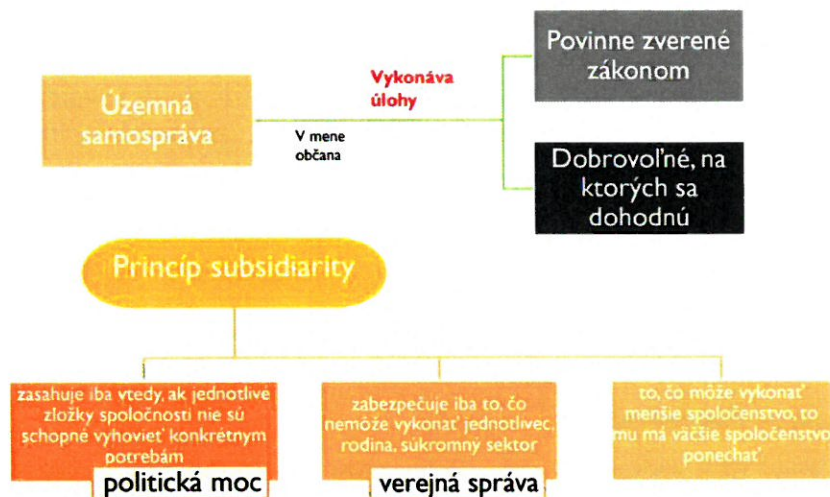
1.2 Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS)

- Je reálnym výstupom komunitného plánovania sociálnych služieb a výsledkom dohody medzi zadávateľmi, poskytovateľmi a užívateľmi sociálnych služieb.

- Poukazuje na potreby v danej komunite, pričom poskytuje aj alternatívy finančného, personálneho, prevádzkového a organizačného zabezpečenia v oblasti poskytovania sociálnych služieb v danej komunite.

Originálna pôsobnosť obce a princíp subsidiarity

1.2.1 Výhody komunitného plánovania

Do procesu komunitného plánovania sú zapájaní všetci účastníci systému sociálnych služieb (zadávatelia, poskytovatelia, užívatelia), čo výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie, nielen v procese plánovania, ale aj v rozhodovacom procese, prípadne v spôsobe ich zabezpečovania.

Komunitný plán sociálnych služieb zabezpečuje aby sociálne služby zodpovedali miestnym potrebám a reagovali na miestne špecifiká.

1.2.2 Podstata komunitného plánovania

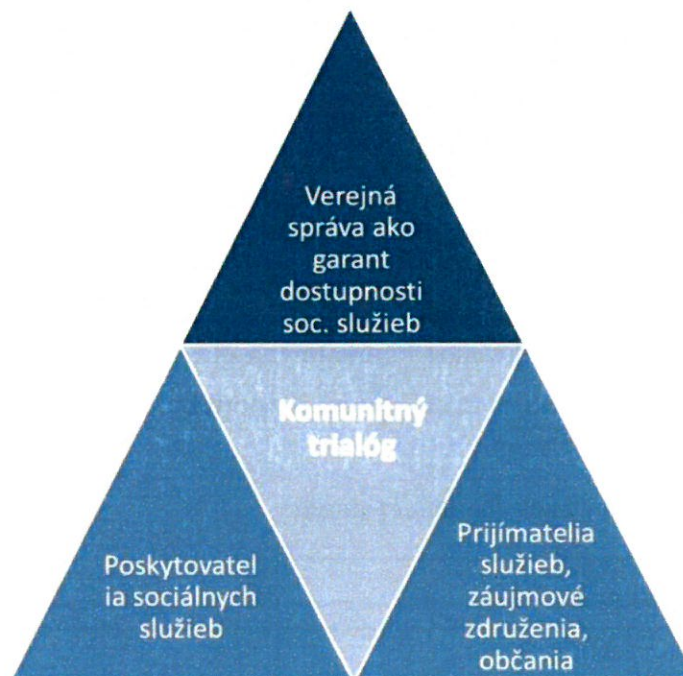
- Zapájanie všetkých, ktorých sa sociálne služby týkajú, resp. môžu dotýkať
- Otvorený dialóg o podobe sociálnych služieb
- Základom je zisťovanie potrieb, zdrojov a hľadanie najlepších riešení
- Zásadný význam má poznanie záujmu všetkých zúčastnených strán (zadávatel'ov, poskytovateľ'ov a prijímateľ'ov sociálnej pomoci) a verejnosti, ich vzájomne prepojenie a spolupráca.

1.2.3 Hlavné princípy komunitného plánovania

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi komunitného plánovania** - potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán musí byť venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** - rôzne formy oslovenia a zapojenia verejnosti tak, aby ponuka na spoluprácu bola zrozumiteľná (napr. podľa špecifik komunity, spôsobu života, záujmov, etnickej príslušnosti a pod.) Nikto nemá byť diskriminovaný a vylučovaný.

- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** - významnú úlohu v tejto oblasti zohráva spolupráca s podnikateľskými subjektmi, ktoré sa angažujú v sociálnej oblasti, pomoc dobrovoľníkov v sociálnej oblasti, svojpomocné skupiny, pomoc rodiny, susedská výpomoc a pod.
- **Práca s informáciami** - rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú a zabezpečiť odovzdávanie informácií verejnosti. Pravidelné sprostredkovávanie informácií je zárukou spätnej väzby - pripomienok a podnetov zo strany všetkých účastníkov.
- **Priebeh spracovávania komunitného plánu (KP) je rovnako dôležitý ako výsledný dokument** - proces KP je založený na vyhľadávaní, zapájaní a diskusiu rôznych ľudí, čo zabezpečuje, že navrhovaný systém sociálnych služieb je jedinečný, neopakovateľný a plne zodpovedá miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce** - dobre fungujúca spolupráca medzi všetkými účastníkmi KP prináša kvalitnejšiu ponuku sociálnych služieb.
- **Kompromis priania a možností** - výsledkom KP je vždy kompromisné riešenie medzi tým, čo chceme a tým, čo máme k dispozícii. Dôležitú úlohu zohráva spoločná dohoda, ktorá vymedzuje kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov KP podieľať.

1.2.4 Zdôvodnenie komunitného plánovania

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, § 80, bod a) stanovuje obciam povinnosť vypracovať a schváliť komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode. Zároveň citovaný zákon, § 83, bod 5) vymedzuje obsah komunitného plánu sociálnych služieb, ktorý by mal obsahovať nasledovné skutočnosti:

- a) **analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb** v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia

sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,

b) **analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov** v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,

č) **analýzu sociologických údajov a demografických údajov** v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,

d) **určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb** v územnom obvode obce,

e) **časový plán realizácie** komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,

f) **spôsob vyhodnocovania plnenia** komunitného plánu sociálnych.

Obec Muránska Dlhá Lúka má záujem postupovať v zmysle Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a venovať sociálnej problematike špecifickú pozornosť v zmysle citovaného zákona. Výstupom spolupráce obce je dokument - Komunitný plán sociálnych služieb obce Muránska Dlhá Lúka na obdobie rokov 2026 – 2030 s platnosťou do roku 2032.

1.2.5 Organizácia komunitného plánovania

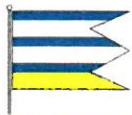
Komunitné plánovanie bolo realizované komplexne pre všetky existujúce kategórie prijímateľov sociálnych služieb, bez ohľadu na vek, pohlavie, či etnickú príslušnosť. V obci Muránska Dlhá Lúka bola zostavená širšia Pracovná skupina a úzka Riadiaca skupina. Hlavnou činnosťou Riadiacej skupiny bolo:

- riadenie a koordinácia procesu komunitného plánovania
- monitorovanie postupu komunitného plánovania
- pripomienkovanie záverov pracovnej skupiny
- koordinácia prác pracovnej skupiny na jednotlivých častiach komunitného plánu
- schválenie konečnej verzie komunitného plánu

Riadiaca skupina KPSS sa stretávala podľa potreby. Zoznam členov Riadiacej skupiny poskytuje nižšie uvedená tabuľka.

Tabuľka č.1. - Zoznam členov Riadiacej skupiny

P. č.	Titul, meno, priezvisko	Organizácia
1	Mgr. Ján Kvetko	Starosta obce
2	Mgr. Eduard Novotník	Terénny sociálny pracovník
3	Mgr. Monika Hudáková	Terénny sociálny pracovník
4	Mgr. Eva Sokolová	Terénny sociálny pracovník
7	Mgr. Viera Ondriková	Referentka OÚ
8	Mgr. Pavol Kalmár	Služby pre VS
9	Mgr. Mária Albertová	Služby pre VS
10	Bc. Alžbeta Švingálová	Služby pre VS

2 ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

2.1 Analýza stavu poskytovaných služieb podľa jednotlivých druhov a foriem

Obec v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečuje dostupnosť sociálnych služieb pre svojich občanov v rámci zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. V obci je možné zriadenie, resp. realizovanie samotnej opatrovateľskej služby. Cieľom sociálnej práce je poskytovať odbornú pomoc všetkým obyvateľom, ktorí sa ocitnú v nepriaznivej sociálnej situácii, osoby ohrozené sociálnym vylúčením, marginalizované rómske komunity, zdravotne postihnutí obyvatelia, deti atď.

Nasledujúca tabuľka porovnáva analyzuje stav sociálnych služieb v obci Muránska Dlhá Lúka k 31.12.2025, pričom ho porovnáva so stavom pre rok 2023 odporúčaným v KPSS obce Muránska Dlhá Lúka 2026 - 2032. Zároveň na základe predchádzajúcich analýz a najmä prognóze vývoja obyvateľstva je uvedený odporúčaný stav pre rok 2032 a následne.

Orgán, inštitúcia, typ zariadenia	Doporučený rozsah	Skutočnosť	Rozdiel	Doporučený rozsah
	2026	2025	(+/-)	2032
Sociálne a iné služby poradenstvo				
Obecný úrad (počet pracovníkov)	4	4	0	4
Sociálny asistent (streetworker) (počet pracovníkov)	0	0	0	0
Strediská poradenstva - Pedagogicko-psychologická poradňa (počet pracovníkov)	0	0	0	0
Sociálny taxík (počet klientov/rok)	0	0	0	0
Terénna sociálna práca	3	3	0	3
a.) Sociálne služby krízovej intervencie				
1. Terénna sociálna služba krízovej intervencie	0	0	0	0
2 Poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach				
2.1 nízkoprahové denné centrum (klientov/rok)	0	0		0
2.2. integračné centrum	0	0		0
2.3. komunitné centrum (funkčná kapacita)	0	0	0	0
2.4. nocľaháreň (počet miest)	0	0		0

2.5. útulok (počet miest)	0	0		0
2.6. domov na pol ceste (počet miest)	0	0		0
2.7. zariadenie núdzového bývania (počet miest)	0	0		0
3. Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	0	0		0
4. Miestna občianska poriadková služba	4	4	0	4
b.) Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi				
1. Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života	0	0	0	0
2. Poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti	0	0		0
3. Služba včasnej intervencie	0	0		0
č.) Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku				
1. Poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek				
- zariadenia podporovaného bývania	0	0		0
- zariadenia pre seniorov (počet miest)	0	0	0	0
- zariadenie opatrovateľskej služby	0	0		0
- rehabilitačné stredisko	0	0		0
- domov sociálnych služieb (počet miest)	0	0		0
- špecializované zariadenie (počet miest) - Hospic	0	0		0
- denný stacionár (počet klientov/rok)	0	0		0
2. Domáca opatrovateľská služba (počet klientov)	0	0	0	0
3. Prepravná služba	0	0		0
4. Sprievodcovská a predčitateľská služba (počet služieb)	0	0		0

5. Tlmočnicke služby	0	0		0
6. Sprostredkovanie tlmočnickej služby (počet služieb)	0	0		0
7. Sprostredkovanie osobnej asistencie (počet služieb)	0	0		0
8. Požičiavanie pomôcok (počet klientov/rok))	0	0		0
d.) Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií				
Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci (počet klientov)	0	0		0
Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií (počet dostupných služieb)	0	0		0
e.) Podporné služby				
1. Odľahčovacia služba	0	0		0
2. Pomoc pri zabezpečení opatrovnických práv a povinností	0	0	0	0
3. Poskytovanie sociálnej služby v dennom centre				
- pre dospelých ŤZP a ZP (počet klientov)	0	0		0
- pre seniorov (počet klientov)	0	0		0
- pre rodičov s deťmi (počet klientov)	0	0		0
4. Podpora samostatného bývania	0	0		0
5. Jedáleň	0	0		0
6. Práčovňa	0	0		0
7. Stredisko osobnej hygieny	0	0		0

Zdroj: vlastné zdroje obce

2.2 Geografická charakteristika

Obec leží v juhovýchodnej časti Slovenského Rudohoria na nive v doline Muráňa. Nadmorská výška v strede obce je 345 m n. m., v chotári 330 - 1018 m n. m. Prevažne hornatinný chotár prechádza na juhozápade do náhornej vrchoviny, ktorá sa cez terasovú plošinu zvažuje do nivy Muráňa. Tvoria ho granodiority a kremenné diority. Zalesnený je bukovým porastom.

Zdroj: *Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť*

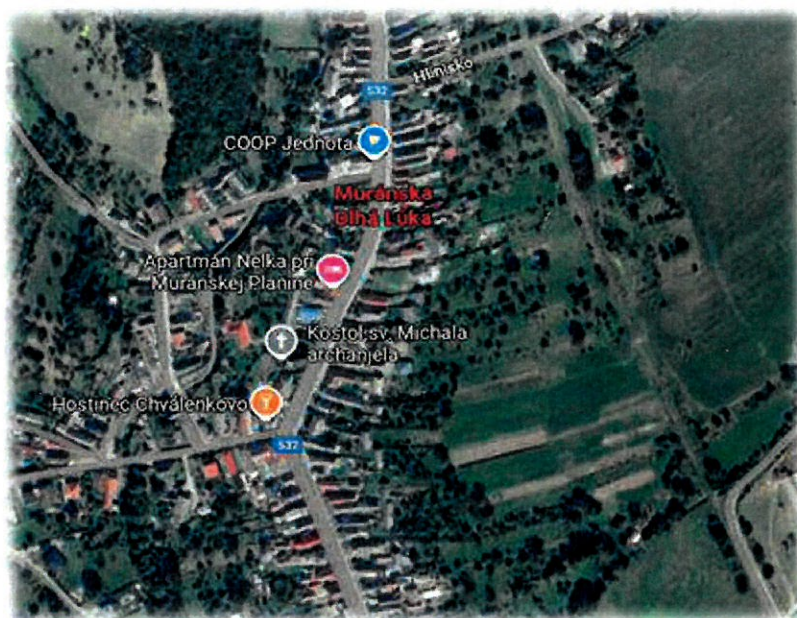
Základná charakteristika územia obce Muránska Dlhá Lúka:

Obr. č. 1 – Lokalizácia obce v rámci okresu Revúca

Obr. č. 2 – Detail lokalizácie okolia obce Muránska Dlhá Lúka

Obr. č. 3 – Detail lokalizácie centra obce Muránska Dlhá Lúka

2.3 História

Obec vznikla začiatkom 14. storočia, ale územie už bolo pravdepodobne osídlené. Názov obce je doložený z roku 1357 ako Hoszszu Reth, z roku 1435 ako Huzywreth, z roku 1551 ako Dluha Luka, z roku 1567 alp Muranhoozzureth, z roku 1605 ako Dluha Luka alias Hozu Reth, z roku 1773 ako Muranska Dluha Luka, maďarsky Murányhosszúrét, nemecky Lange-Wiese, Langewiesen.

Obec patrila Jelšavskému panstvu, od 16. storočia Muránskemu. Roku 1427 tu bolo 29 port. Obyvatelia sa venovali pastierstvu a pracovali na pľach a v hámroch. Ušli pred Turkami, 40 rokov bola obec pustá. Mor v rokoch 1709 - 1710 si vyžiadal 440 obetí. Roku 1828 mala obec 138 domov a 1184 obyvateľov. V 19. storočí a 20. storočí obyvatelia pracovali v priemyselných podnikoch, v poľnohospodárstve, v lesoch a chodili na sezónne práce na Dolnú zem.

Zdroj: Stránka obce

2.4 Sociálno-demografická analýza

2.4.1 Rozvojový potenciál

Zariadenia sociálnej infraštruktúry umožňujú plniť sociálne funkcie sídla predovšetkým z hľadiska uspokojovania dopytu miestnych obyvateľ'ov po službách. Ide najmä o základné služby ako napr.: zdravotné, gastronomické, obchodné, rekreačné, vzdelávacie, remeselné ap. Relatívne, rozvinutý a primerane diverzifikovaný trh služieb na danom lokálnom území prehlbuje špecializáciu čo podporuje vznik ďalších služieb (komerčných, realitných...) s vyššou pridanou hodnotou z čoho vyplýva, že objem trhu rastie a miestna ekonomika sa rozvíja. Základom trhu služieb na danom území sú zariadenia občianskej vybavenosti – sociálna infraštruktúra. Kvalitu a dostupnosť týchto služieb ovplyvňuje aj technický stav či technologická výbava daného zariadenia sociálnej infraštruktúry.

Vývoj obyvateľ'stva obce podľa sčítania obyvateľ'ov, domov a bytov v roku 2021:

Obyvateľ'stvo podľa rodinného stavu

rodinný stav	počet	podiel (%)
1.) slobodný / slobodná	548	59.69
2.) ženatý / vydatá	251	27.34
3.) rozvedený / rozvedená	59	6.43
4.) vdovec / vdova	60	6.54
5.) nezistené	0	0
Spolu	918	

Základné vekové kategórie

veková kategória pohlavie	počet	podiel (%)
1.) Predproduktívny vek (0-14)	195	21.24
2.) Produktívny vek (15-64)	600	65.36
2.) Poproduktívny vek (65+)	123	13.4
3.) spolu	918	

Obyvateľstvo podľa veku a pohlavia

kategória	muži	ženy	spolu	rozdiel (M-Ž)
0 - 4	25	28	53	-3
5 - 9	38	23	61	15
10 - 14	40	41	81	-1
15 - 19	40	37	77	3
20 - 24	32	21	53	11
25 - 29	31	28	59	3
30 - 34	36	29	65	7
35 - 39	33	32	65	1
40 - 44	28	27	55	1
45 - 49	32	30	62	2
50 - 54	26	29	55	-3
55 - 59	29	27	56	2
60 - 64	22	31	53	-9
65 - 69	21	26	47	-5
70 - 74	16	20	36	-4
75 - 79	9	11	20	-2
80 - 84	4	5	9	-1
85 - 89	1	4	5	-3
90 - 94	2	4	6	-2
95 - 99	0	0	0	0
100 a viac	0	0	0	0
spolu	465	453	918	12

Obyvateľstvo podľa národnosti

	národnosť	počet	podiel (%)
1.)	Slovenská	833	90.74
2.)	Maďarská	6	0.65
3.)	Rómská	20	2.18
4.)	Rusínská	0	0
5.)	Ukrajinská	0	0
6.)	Česká	1	0.11
7.)	Nemecká	0	0
8.)	Moravská	0	0
9.)	Pol'ská	0	0
10.)	Ruská	0	0
11.)	Ostatné	1	0.11
12.)	Nezistené	57	6.21
	Spolu	918	

Obyvateľstvo podľa vierovyznania

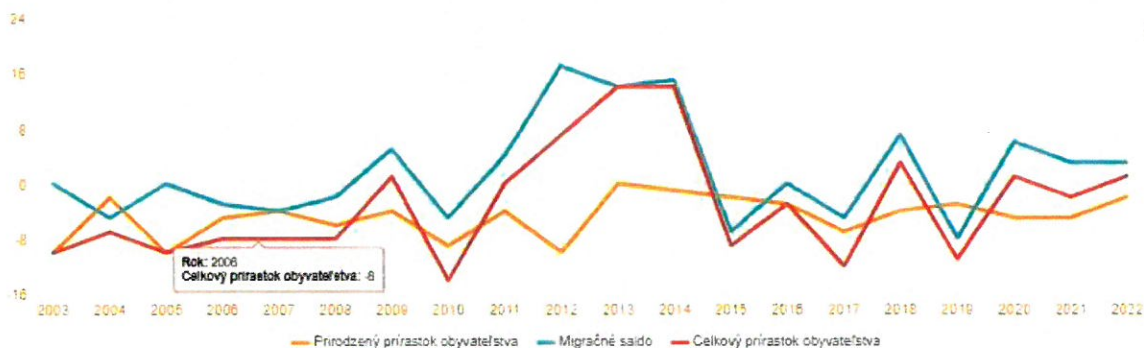
vierovyznanie	počet	podiel (%)
1.) Rímskokatolícka cirkev	371	78.77
2.) Evanjelická cirkev augsburského vyznania	5	1.06
3.) Gréckokatolícka cirkev	3	0.64
4.) Reformovaná kresťanská cirkev	4	0.85
5.) Pravoslávna cirkev	0	0
6.) Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0
7.) iné	8	1.7
8.) bez vyznania	77	16.35
9.) nezistené	3	0.64
Spolu	471	

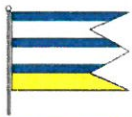
Obyvateľstvo podľa vzdelania

vzdelanie	počet	podiel (%)
1.) bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	134	14.6
2.) základné	343	37.36
3.) stredné odborné učňovské (bez maturity)	136	14.81
4.) úplné stredné (s maturitou)	137	14.92
5.) vyššie odborné vzdelanie	33	3.59
6.) vysokoškolské	87	9.48
7.) bez školského vzdelania (15+ rokov)	12	1.31
8.) nezistené	36	3.92
Spolu	918	

VÝVOJ PRÍRASTKOV OBYVATEĽSTVA (osoby)

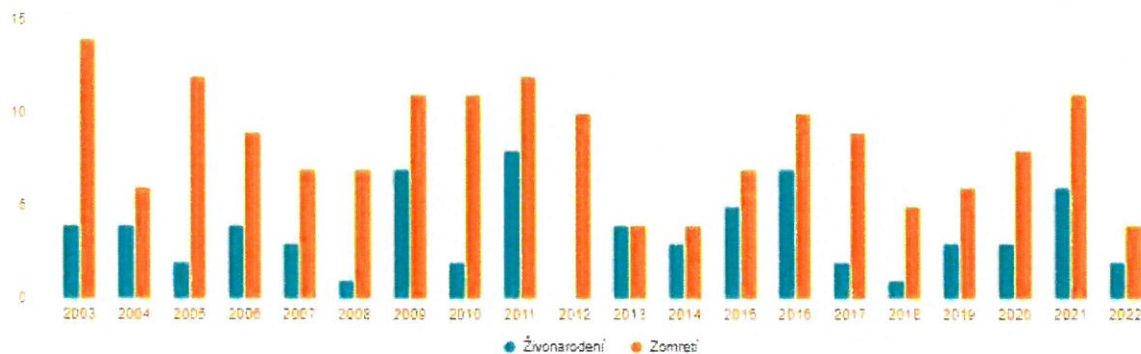
Tabuľka

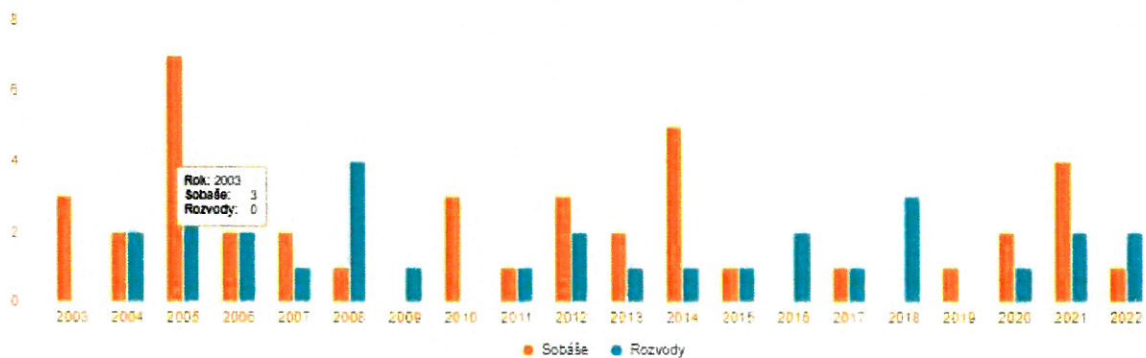
ŽIVONARODENÍ A ZOMRETI (osoby)

Tabuľka

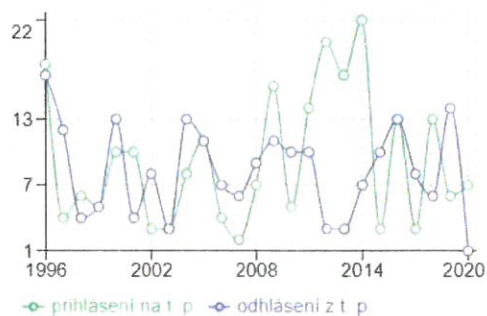
SOBÁŠE A ROZVODY

Tabuľka

Migrácia a migračné saldo (rozdiel v zmenách trvalého pobytu)

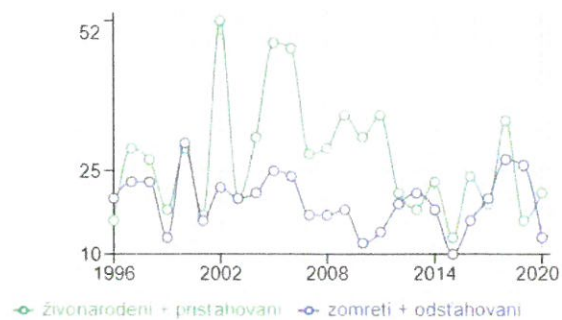
- Pristáhovalo sa 7 osôb
- Odsťahovalo sa 1 osôb
- Migračné saldo: **+6** osôb

Celkový prírastok

súčet prirodzeného prírastku a migračného salda

- Živonarodení a pristáhovaní: 21 osôb
- Zomretí a odsťahovaní: 13 osôb
- Celkový prírastok: **+8** osôb

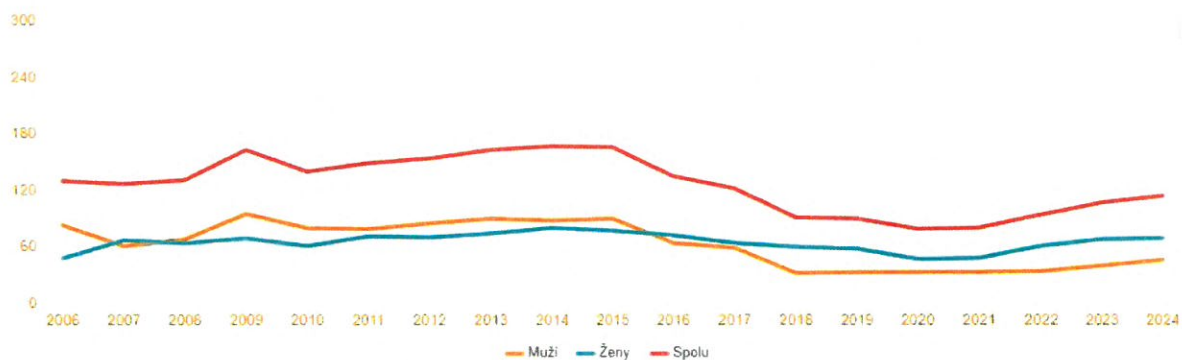
Marginalizované rómske komunity v obci

Rómovia bývajúci rozptýlene (medzi majoritou)	Rómovia bývajúci v koncentráciách vo vnútri obce	Rómovia bývajúci koncentrovane na okraji obce	Rómovia bývajúci v segregovaných koncentráciách	Spolu
0	0	0	470	470
0,00%	0,00%	0,00%	100%	100,00%

Zdroj: obec

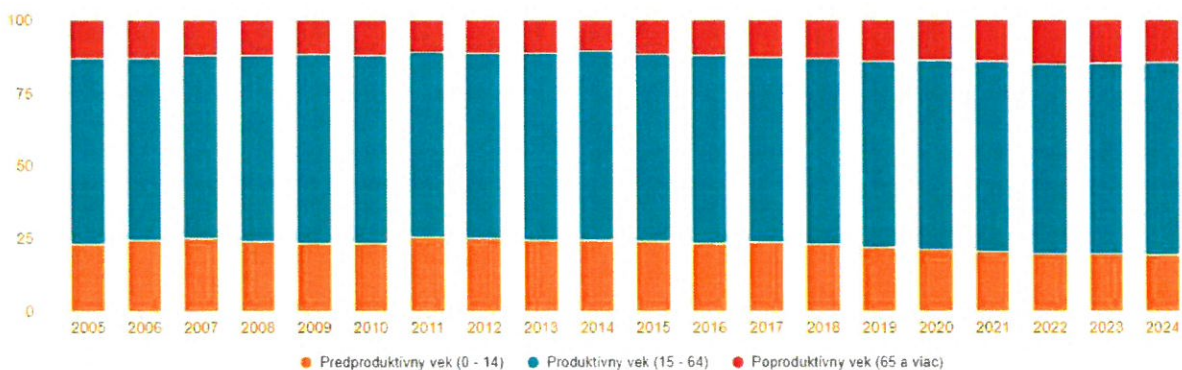
UCHÁDZAČI O ZAMESTNANIE K 31. 12. (osoby)

Tabuľka

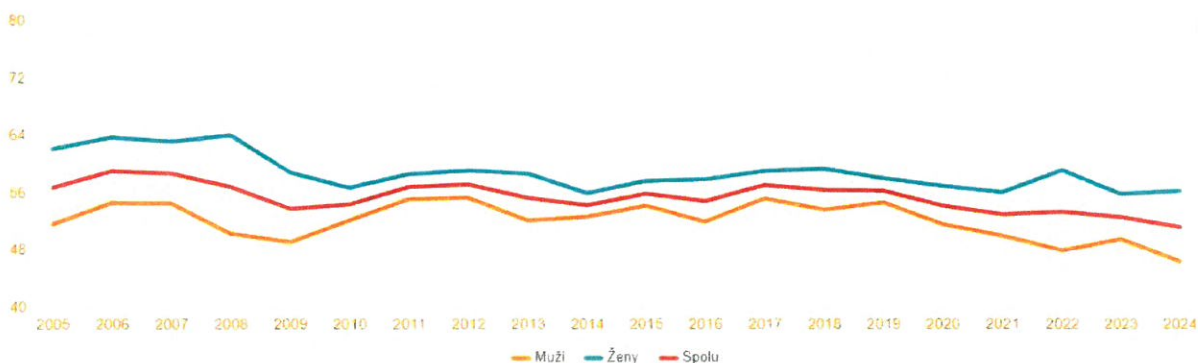
EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA K 31. 12. (%)

Tabuľka

INDEX EKONOMICKÉHO ZAŤAŽENIA (%)

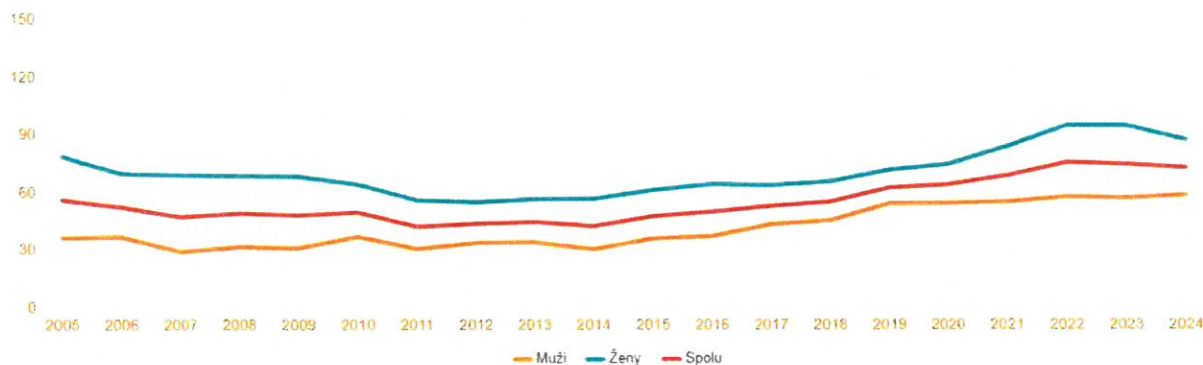
Tabuľka

INDEX STARNUTIA (%)

Tabuľka

2.4.2 Vzdelanostná štruktúra

Z hľadiska dosiahnutého stupňa vzdelania má v obci najviac obyvateľov základné alebo stredné učňovské vzdelanie bez maturity a stredoškolské vzdelanie s maturitou. Táto skupina tvorí skoro polovicu obyvateľov obce.

Obyvateľstvo podľa vzdelania

vzdelanie	počet	podiel (%)
1.) bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	134	14.6
2.) základné	343	37.36
3.) stredné odborné učňovské (bez maturity)	136	14.81
4.) úplné stredné (s maturitou)	137	14.92
5.) vyššie odborné vzdelanie	33	3.59
6.) vysokoškolské	87	9.48
7.) bez školského vzdelania (15+ rokov)	12	1.31
8.) nezistené	36	3.92
Spolu	918	

Zdroj: SODB 2021

2.4.3 Bývanie

Štruktúra bytového fondu

počet miestností	počet	podiel (%)
1.) 1 obytná miestnosť	60	16.85
2.) 2 obytné miestnosti	99	0
3.) 3 obytné miestnosti	93	26.12
4.) 4 obytné miestnosti	56	15.73
5.) 5 obytných miestností	32	8.99
6.) 6 a viac obytných miestností	13	3.65
7.) Nezistené	3	0.84
Byty spolu	356	

Domový fond podľa obdobia výstavby

obdobie výstavby	počet	podiel (%)
1.) do roku 1919	40	11.4
2.) 1919 - 1945	69	19.66
3.) 1946 - 1960	71	20.23
4.) 1961 - 1980	43	12.25
5.) 1981 - 2000	34	9.69
6.) 2001 - 2010	7	1.99
7.) 2011 - 2015	2	0.57
8.) 2016 a neskôr	83	23.65
9.) nezistené	2	0.57
Domy spolu	351	

Domový fond - kanalizácia

typ kanalizácie	počet	podiel (%)
1.) septik, žumpa	206	58.69
2.) prípojka na kanalizačnú sieť	0	0
3.) domáca čistička odpadových vôd	10	2.85
4.) bez kanalizácie	133	37.89
5.) nezistený	2	0.57
Domy spolu	351	

Domový fond - vodovod

typ vodovodu	počet	podiel (%)
1.) v dome - z verejnej siete	310	88.32
2.) v dome - vlastná	0	0
3.) mimo domu - z verejnej siete	1	0.28
4.) mimo domu - vlastná	0	0
5.) bez prípojky	36	10.26
6.) nezistený	4	1.14
Domy spolu	351	

Domový fond - plyn

plynofikácia	počet	podiel (%)
1.) áno	166	47.29
2.) nie	183	52.14
3.) nezistené	2	0.57
Domy spolu	351	

Zdroj: SODB 2021

2.4.4 Technická vybavenosť

Občianska a technická vybavenosť:

- Predajňa potravinárskeho tovaru 2x
- Obecné pohostinstvo
- Multifunkčné ihrisko
- Verejný vodovod
- Rozvodná sieť plynu
- Komunálny odpad
- Zneškodňovaný komunálny odpad
- Základná škola
- Materská škola

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, Mestská a obecná štatistika

2.5 Sociálna infraštruktúra

2.5.1 Zdravotníctvo a sociálna oblasť

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko a v obci nie je ani vyhradený priestor pre nepravidelne alebo pravidelne sa opakujúce poskytovanie zdravotníckych služieb - ambulanciu praktického lekára. Odborné vyšetrenia sú obyvateľom poskytované v Revúcej. V obci nie je zabezpečená starostlivosť o starých občanov prostredníctvom opatrovateľskej služby. V prípade potreby sú nevyhnutné služby zabezpečované obecným úradom.

2.5.2 Terénna sociálna práca

Obec v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečuje dostupnosť sociálnych služieb pre svojich občanov v rámci zákona č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách. Existencia kvalitne vybudovanej siete sociálnych zariadení a podpora činnosti subjektov zameraných na rôzne sociálne skupiny je predpokladom pre skvalitnenie života obyvateľov.

Fyzická osoba má právo výberu sociálnej služby, formy jej poskytovania a poskytovateľa sociálnej služby. Obec v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečuje dostupnosť sociálnej služby pre fyzickú osobu, ktorá je odkázaná na sociálnu službu a právo výberu sociálnej služby. Obec fyzickej osobe poskytne sociálnu službu, alebo zabezpečí poskytnutie sociálnej služby prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadila alebo založila na tento účel, alebo u iného verejného či neverejného poskytovateľa sociálnej služby.

2.5.3 Opatrovateľská služba poskytovaná obcou

Tento druh služby sa poskytuje fyzickým osobám, ktoré sú podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a novele zákona o sociálnych službách č. 551/2010 Z. z. odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a ich stupeň odkázanosti je najmenej II. podľa prílohy č. 3 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

Fyzické osoby sú odkázané na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť_ a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení.

2.5.4 Možná spolupráca s okolitými sociálnymi zariadeniami v rámci okresu Revúca a Banskobystrický samosprávny kraj

2.5.4.1 Poskytovatelia sociálneho poradenstva, ktoré je zamerané na pomoc fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii

- poskytovatelia základného sociálneho poradenstva
- poskytovatelia špecializovaného sociálneho poradenstva

2.5.4.2 Poskytovatelia sociálnych služieb krízovej intervencie

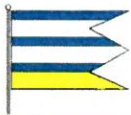
- poskytovatelia sociálnej služby v nocľahárni
- poskytovatelia sociálnej služby v útulku
- poskytovatelia sociálnej služby v domove na polceste
- poskytovatelia sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre
- poskytovatelia sociálnej služby v zariadení núdzového bývania
- poskytovatelia sociálnej služby v integračnom centre
- poskytovatelia nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu
- poskytovatelia sociálnej služby v komunitnom centre
- poskytovatelia terénnej sociálnej služby krízovej intervencie

2.5.4.3 Poskytovatelia sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi

- poskytovatelia pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpory zosúladovania rodinného života a pracovného života
- poskytovatelia sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti
- poskytovatelia služby včasnej intervencie

2.5.4.4 Poskytovatelia sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku

- poskytovatelia sociálnej služby v domove sociálnych služieb
- poskytovatelia sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania
- poskytovatelia sociálnej služby v rehabilitačnom stredisku
- poskytovatelia sociálnej služby v špecializovanom zariadení
- poskytovatelia sociálnej služby v zariadení pre seniorov
- poskytovatelia sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby
- poskytovatelia sociálnej služby v dennom stacionári
- poskytovatelia opatrovateľskej služby
- poskytovatelia prepravnej služby poskytovatelia sprievodcovskej služby a predčitateľskej služby
- poskytovatelia tlmočnickej služby
- poskytovatelia sprostredkovania tlmočnickej služby
- poskytovatelia sprostredkovania osobnej asistencie

- poskytovatelia požičiavania pomôcok

2.5.4.5 Poskytovatelia podporných sociálnych služieb

- poskytovatelia pomoci pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností
- poskytovatelia sociálnej služby v dennom centre
- poskytovatelia podpory samostatného bývania
- poskytovatelia sociálnej služby v jedálni
- poskytovatelia sociálnej služby v pracovni
- poskytovatelia sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny

zdroj: web - <https://www.bb-kraj.sk/sk/samosprava/urad/odbor-socialny/poskytovanie-socialnych-sluzieb/socialne-sluzby-register-poskytovatelov.html>

2.5.5 Sociálna infraštruktúra v obci a okolí

2.5.5.1 Spolupráca s okolitými sociálnymi zariadeniami

- Domov Dôchodcov

2.5.5.2 Prehľad subjektov pôsobiacich v obci

- V obci nepôsobia žiadne subjekty

2.5.6 Školstvo

V Základná škola Muránska Dlhá Lúka je nepľnoorganizovanou základnou školou. Poskytuje vzdelanie žiakom z Muránskej Dlhej Lúky, prevažne z rómskej osady „Rúbanka“. Vzhľadom na počet žiakov, na lokalizáciu v obci a na štruktúru žiakov môže byť expresívne označená ako škola rodinného typu. V súčasnosti pôsobí v škole plne kvalifikovaný pedagogický zbor, ktorý sa skladá zo 4 učiteliek, jednej vychovávateľky, jednej asistentky učiteľa a jednej pedagogickej asistentky. V škole pôsobí aj školská logopedička. Učitelia školy sa neustále vzdelávajú priebežne formou cyklických vzdelávaní, predatestačných vzdelávaní, vykonaním I. atestácie i II. atestácie.

V kolektíve je funkčná spolupráca, vzájomná dôvera a dobre fungujúce vzťahy. V škole sa vzdeláva rôzna škála žiakov od žiakov výborných, žiakov so ŠVVP s poruchami učenia, s mentálnym postihom, s narušenou komunikačnou schopnosťou a s poruchami správania až po žiakov s nenadobudnutou motiváciou, či kompetenciou – schopnosťou učiť sa. Vzhľadom na absolútnu nezamestnanosť v okolí má škola stopercentní počet žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

2.5.7 Kultúrny a spoločenský život v obci

Kultúrne pamiatky

- *Rímskokatolícky kostol sv. Michala, jednoloďová gotická stavba s polygonálnym ukončením presbytéria a predstavanou vežou, zo 14. storočia. Prestavbami prešiel v 18. storočí a v rokoch 1897 a 1910. Zariadenie kostola je z prelomu 19. a 20. storočia. Presbytérium je zaklenuté gotickou rebrovou klenbou. Fasády kostola sú členené opornými piliermi a segmentovo ukončenými oknami so šambránami. Presbytérium je*

členené gotickými oknami s lomeným oblúkom a osteniami. Veža je členená lizénovými rámami a ukončená korunnou rímsou s terčíkom s hodinami a ihlancovou helmicou.

- Evanjelický kostol, jednoloďová tolerančná stavba s polkruhovým ukončením presbytéria a predstavanou vežou, z roku 1787. Veža pochádza z roku 1863. Interiér je zaklenutý pruskými klenbami. Zariadenie pochádza z 20. storočia. Fasády kostola sú hladké so segmentovo ukončenými oknami. Veža je členená kordónovými rímsami a pilastrami, ukončená je korunnou rímsou s terčíkom a ihlancovou helmicou s laternou.
- Modlitebňa Bratskej Jednoty Baptistov, stavba z roku 1938.

Kultúrne podujatia

- Dľholúcky bál
- Stavanie mája
- Deň detí
- Obecné kino
- Stretnutia s jubilanťmi
- Vatra SNP
- Úcta k starším
- Vianočné posedenie s členmi ZO JDS a zapaľovanie vianočného stromčeka
- Silvestrovský ohňostroj

V obci sa realizuje aj ďalší súbor pravidelných aktivít, a to najmä kultúrne a športové podujatia rôzneho charakteru. Medzi najvýznamnejšie patrí futbalový turnaj o Pohár starostu obce. Okrem toho sa v obci organizujú aj rôzne turistické akcie a sprievodné podujatia zamerané na podporu aktívneho trávenia voľného času a rozvoj komunitného života.

2.6 Realizované projekty v sociálnej oblasti

Doposiaľ obec neviduje žiadne projekty schválené v sociálnej oblasti.

Projekt č. 1	
Názov projektu	Podpora komplexného poskytovania MOPS v obci Muránska Dlhá Lúka
Poskytovateľ NFP	Ministerstvo vnútra SR
Rozpočet projektu	97 765,13 €
Trvanie projektu	

Projekt č. 2	
Názov projektu	Zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK poskytovaním MOPS v Muránskej Dlhej Lúke
Poskytovateľ NFP	Ministerstvo vnútra SR
Rozpočet projektu	64 154,41 €
Trvanie projektu	03/2022 – 06/2023

Projekt č. 3	
Názov projektu	Riešenie migračných výziev v obci Muránska Dlhá Lúka
Poskytovateľ NFP	MIRRI
Rozpočet projektu	18 200 €
Trvanie projektu	06/2023 – 09/2023

Projekt č. 4	
Názov projektu	Miestne občianske a preventívne služby v obci Muránska Dlhá Lúka
Poskytovateľ NFP	Úrad vlády SR
Rozpočet projektu	163 836,35 €
Trvanie projektu	01/2024 – 07/2026

3 ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY

3.1 Analýza a možnosti obce

Obec v budúcnosti aj naďalej počíta s nárastom počtu svojich obyvateľov najmä v kategórii produktívneho a poproduktívneho veku. Podľa celoslovenských štatistík je potrebné počítať aj s tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Štatistické údaje nám ukazujú postupný nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku a mierne stúpanie / klesanie počtu narodených.

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú, resp. v budúcom roku budú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

- rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na realizáciu:
 - a/ sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie, z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,
 - b/ sociálnej služby pri dovŕšení dôchodkového veku,
 - c/ terénnej sociálnej služby,
- ďalší postupný nárast, obyvateľstva, omladiť obec,
- vyriešiť bezbariérovosť v obci,
- rozšírenie poskytovania sociálnej služby v zariadeniach,
- rozšíriť možnosť stravovania odkázaných osôb.

3.2 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• organizovanie menších obecných služieb pre získanie pracovných návykov nezamestnaných• poskytovanie základného sociálneho poradenstva• existencia opatrovateľskej služby• existencia terénnej sociálnej práce• existencia verejného zariadenia pre seniorov v okrese a kraji• vysoká miera produktívneho obyvateľstva• obec je mladá čo sa týka obyvateľstva, nie je prestarnuté obyvateľstvo• blízkosť okresného mesta Revúca• akceptujú sa spoločenské normy v oblasti pracovného života (kto pracuje, má sa lepšie, ako keď nepracuje)• aktívna činnosť samosprávy• priaznivý demografický vývoj v obci	<ul style="list-style-type: none">• nezamestnanosť• nedostatok pracovných príležitostí v obci a jej okolí• strata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných• poberatelia dávok v hmotnej núdzi• slabá ekonomická výkonnosť v porovnaní s inými rozvinutejšími regiónmi• málo pracovných príležitostí pre zdravotne postihnutých občanov• absencia investorov v obci• chýbajúce terénne odľahčovacie služby pre rodiny, ktoré sa starajú o člena so zdravotným postihnutím• nedostatočná bezbariérovosť komunikácii a objektov

<ul style="list-style-type: none">• dobrá informovanosť a vedomie obyvateľstva o sociálnych službách, podmienkach poskytnutia, nároku a úhrady za sociálnu službu• ochota cestovať za prácou• z obce je veľmi dobré dopravné spojenie do okresného mesta Revúca	
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">• tvorba komunitného plánu sociálnych služieb• možnosť rozšírenia opatrovateľskej služby• vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately preventívnou formou• existujúce sociálne služby v regióne• trend výstavby a zriaďovania nízko kapacitných zariadení v regióne• trend posilňovania terénnych sociálnych služieb v regióne• trend posilňovania rodiny k plneniu jej základných funkcií• vzdelávanie v sociálnej oblasti• podpora samozamestnanosti• vytváranie príležitostí pre mladých a nezamestnaných s cieľom ich udržania v obci• podpora rozvoja podnikania a tradičných remesiel – vytváranie príležitostí pre tvorbu pracovných miest• tvorba projektov v oblasti sociálnej práce• možnosť čerpania finančných zdrojov z ESF	<ul style="list-style-type: none">• nedostatok voľných a cenovo prístupných bytov pre mladých - migrácia mladých rodín za bývaním do väčších miest• prehľbovanie sociálnych a ekonomických problémov• zvyšujúci sa trend rastu cien a nákladov za poskytované sociálne služby a tým zvyšovanie ich nedostupnosti• zvyšujúci sa počet občanov trvalo odkázaných na sociálnu pomoc a sociálne služby• nedostatok vlastných finančných zdrojov pre rozvoj a poskytovanie sociálnych služieb• prehlbujúca sa apatia ľudí• zníženie záujmu o život v obci zo strany obyvateľov• nevhodná politika – regionálna, fiškálna, finančná, politika zamestnanosti

SWOT analýza je dôležitou súčasťou marketingového plánovacieho procesu. Predstavuje syntézu čiastkových analýz. SWOT analýza nepredstavuje záverečnú etapu strategickej analýzy, ale nástroj orientácie pri vnímaní strategickej pozície (Lesáková, 2001).

SWOT analýza predstavuje koncepčné východisko pre systematickú analýzu. Zameriava sa na charakteristiku kľúčových faktorov. Analýza je výsledkom uskutočnených čiastkových analýz a východiskom pre určenie stratégie vzhľadom na štyri hlavné parametre.

3.3 Ciel'ové skupiny v obci podľa sociálnej indikácie

3.3.1 Občania, ktorí si vyžadujú limitovanú sociálnu podporu

Charakter skupiny	Skupiny, ktoré sú terajším smerovaním svojho individuálneho sociálneho a ekonomického vývoja, ale aj špecifického vývoja v komunite obce i celkového vývoja v spoločnosti v súčasnosti odkázané a závislé na poskytovaní sociálnych služieb. Ich sociálna situácia, do ktorej sa dostali alebo môžu dostať je do veľkej miery daná objektívne, ako sprievodný negatívny jav sociálne a ekonomicky nestabilnej situácie v komunite i spoločnosti a tendencií jej vývoja.
Kategórie občanov	<ul style="list-style-type: none">• mládež končiaca povinné vzdelávanie• občania so zmenenou pracovnou schopnosťou• mladé rodiny• neúplné rodiny• mnohopočetné rodiny• niektoré skupiny seniorov
Ciel'ové zameranie pomoci	a) preventívne – snaha o elimináciu faktorov a činiteľov spôsobujúcich ich potenciálne sociálne ohrozenie v budúcnosti, ako aj zabrániť prehĺbovaniu negatívnej sociálnej situácie a jej časovému predlžovaniu, ak sa do nej už v súčasnosti dostali. Ukázať a poskytnúť možnosť ako zmeniť a zlepšiť svoju sociálnu situáciu, čo bude pozitívnu motiváciou zamedzujúcou pasivite a tým aj narastaniu sociálneho napätia v týchto skupinách populácie. b) aktívne: <ul style="list-style-type: none">• podpora podmienok aktívnej politiky zamestnanosti• vytváranie chránených pracovných miest, dielní a pracovísk• vytváranie podmienok pre sociálne bývanie s nižšou ekonomickou náročnosťou pre rodiny v nižšom príjmovom pásme- mladé rodiny, neúplné rodiny, rodiny dôchodcov.

3.3.2 Občania, ktorí si vyžadujú intenzívnu sociálnu podporu

Charakter skupiny	Sú to skupiny, ktoré svojim štandardným spôsobom života alebo sociálnym statusom, v ktorom sa ocitli z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov a spôsobili problémy sebe aj komunite. V rôznej miere sú aj sami svojim správaním a konaním pôvodcami a príčinou svojich sociálnych problémov.
Kategórie občanov	<ul style="list-style-type: none">• mládež s problémovým správaním s tendenciou k sociálno-patologickým prejavom• spoločensky neprispôsobiví občania – svojim životným štýlom• občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo ústavu na výkon väzby

Cieľové zameranie pomoci	<p>Cieľové zameranie nástrojov, ktoré by ich aktivizovalo k samostatnosti a zodpovednosti za svoju sociálnu situáciu a prispelo k zmene ich myslenia a správania s cieľom vlastného aktívneho riešenia svojich sociálnych problémov, vlastnými silami a prijatia zodpovednosti za svoju sociálnu situáciu.</p> <p>Ciele je potrebné smerovať:</p> <ul style="list-style-type: none">• prijateľným a im zrozumiteľným spôsobom poskytnúť informácie a poradenstvo a sociálne služby formou informačných, poradenských, výcvikových a inštruktážnych aktivít• obmedziť na minimum pasívne prijímanie poskytovanej pomoci, ktoré sociálnu situáciu týchto skupín z komunitného i celospoločenského hľadiska vôbec nerieši, ale naďalej udržiava a podporuje pasivitu a sociálny parazitizmus• výhodné sociálne služby poskytovať len ako protihodnotu za nejakú ich preukázateľne aktívnu činnosť a snahu podieľať sa na riešení svojej sociálnej situácie. (zapájanie sa do verejno-prospešných prác, do resocializačných výcvikov, rekvalifikačných kurzov alebo do získavania nejakého vzdelania, odbornosti a tým zvýšenia svojich šancí na trhu práce a predpokladov na zlepšenie sociálnej situácie)
---------------------------------	---

3.3.3 Občania, ktorí si vyžadujú úplnú sociálnu podporu

Charakter skupiny	<p>Predstavujú tie sociálne kategórie, u ktorých sa negatívne sociálne následky ich situácie už aktívne prejavujú a ktoré dlhodobo alebo trvale potrebujú pri riešení tejto situácie aktívnu pomoc a intervenciu komunity – podporu iných subjektov, nakoľko si bez tejto pomoci nevedia alebo nemôžu udržať prijateľnú sociálnu existenciu.</p>
Kategórie občanov	<ul style="list-style-type: none">• dlhodobo nezamestnaní• občania s ťažkým zdravotným postihnutím (ŤZP)• sociálne osamelí a sociálne odkázaní občania (seniori, slobodné a opustené matky, týrané ženy a deti)• deti a mládež po ukončení ústavnej starostlivosti
Cieľové zameranie pomoci	<ul style="list-style-type: none">• prevencia• poradenstvo• terénne sociálne služby a terénna sociálna práca• výcvik so zameraním na trh práce

4 URČENIE CIEĽOV A PRIORÍT ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

4.1 Priority a ciele pre skupinu - seniori

Cieľovú skupinu seniorov predstavujú občania dôchodkového veku obce Muránska Dlhá Lúka, ktorých počet je vzhľadom na počet obyvateľov obce primeraný. Na sociálne služby tohto typu sú odkázané predovšetkým skupiny seniorov, ktoré podporu a pomoc nemôžu získať iným štandardným spôsobom (s pomocou rodiny) ako prostredníctvom sociálnych služieb.

Charakteristickým znakom tejto cieľovej skupiny je:

- zhoršujúci sa zdravotný stav a rast miery chorobnosti (počnúc zhoršenou pohyblivosťou, väčšou únavou až po vážne zdravotné problémy a invaliditu) a tým zvyšujúca sa závislosť na sociálnej pomoci,
- menšie ekonomické a finančné možnosti seniorov spôsobené jednak nízkym príjmom v dôchodkovom veku alebo vdovstvom (strata dôchodku partnera a problémami pri platení mesačných výdavkov a pod.),
- úbytok sociálnych kontaktov spôsobený aj dvoma vyššie uvedenými dôvodmi, ale aj ovdovením, vrátane bezdetných seniorov, čím prichádza k sociálnemu vylúčeniu.

4.1.1 Oblasť sociálnej starostlivosti o seniorov

Základný legislatívny rámec:

Základný právny rámec poskytovaných sociálnych služieb tvorí zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. Súčasný zameranie sociálnej politiky Európskej únie zvyčajne zdôrazňuje potrebu zmeniť systém inštitucionálnej starostlivosti, ktorá prevláda aj v podmienkach Slovenskej republiky, na komunitnú starostlivosť. V rámci Slovenskej republiky bola s cieľom deinštitucionalizácie sociálnych služieb v roku 2011 prijatá Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike a Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2025 – 2029.

Cieľom procesu deinštitucionalizácie je upustenie od inštitucionálnej formy starostlivosti, ktorá je charakteristická izolovaním od širšieho spoločenstva, tendenciou organizácie byť nadradovaná nad individuálnymi potrebami jednotlivých prijímateľov sociálnych služieb a zníženou možnosťou prijímateľov rozhodovať o svojich potrebách. Cieľom je prechod ku Komunitným službám, ktoré zabezpečujú jednotlivcovi nezávislý život, aktivitu a sociálnu participáciu a (ak je to možné) obnoviť rodinné a priateľské väzby vytvárať nové siete sociálnych vzťahov, využívať a rozširovať existujúce terénne a ambulantné služby využívané miestnymi obyvateľmi, ktorí sú rovnako odkázaní na takéto služby.

4.1.2 Podpora aktívneho starnutia

Cieľom v oblasti zamerania komunitných sociálnych služieb pre seniorov je aj vytvorenie podmienok pre **aktívne starnutie**, ktoré je v kontexte demografických trendov v spoločnosti podporované aj na európskej úrovni. Po roku 2021 sa aktívne starnutie a podpora solidarity medzi generáciami stala nosnou témou v Európskej únii, k čomu sa Slovenská

republika pripojila prijatím Národného programu Európskeho roka aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami 2030, ciele ktorého by mali byť uplatňované nielen v rámci jedného roka, ale trvale.

Aktívne starnutie je, podľa definície Svetovej zdravotníckej organizácie, proces, v ktorom sa optimalizujú možnosti zdravia, účasti a bezpečnosti s cieľom zvýšiť kvalitu života starších ľudí. Pojem aktívne starnutie sa netýka len starostlivosti o zdravie, zahnuje v sebe tak fyzický, sociálny, ako aj duševný aspekt a podporuje nezávislosť seniorov, ich seberealizáciu a účasť na spoločenskom živote komunity.

Aktivity v oblasti aktívneho starnutia podporované na európskej a národnej úrovni by mali byť premietnuté aj do komunitných aktivít, primárne v týchto oblastiach:

- **zdravé starnutie** – podpora zdravého životného štýlu a preventívnych aktivít na včasnú diagnostiku a predchádzanie chorobám, ktoré sa týkajú staršej, ako aj strednej generácie,
- **d'alsie vzdelávanie** – podpora predovšetkým takých foriem, ktoré sú cielene zamerané na potreby seniorov, pričom vzdelávaním sa nemyslí len získavanie nových poznatkov, ale aj získavanie nových kontaktov, nadväzovanie priateľstiev, pocitú uspokojenia a seberealizácie,
- **kultúrne vyžitie** – podpora aktívnejšieho kreovania života seniorov a zmysluplného trávenia voľného času,
- **medzigeneračná solidarita** - zviditeľnenie problematiky aktívneho starnutia a zapojenie mladších generácií do podpory aktívneho starnutia s cieľom tolerance voči fenoménu staroby,
- **dobrovoľníctvo** – podpora komunitného dobrovoľníctva s cieľom zvyšovania občianskej angažovanosti a posilňovania pocitu príslušnosti občanov k ich komunite, do ktorého môžu byť zapojení ľudia rôznych vekových kategórií (mládež, produktívne obyvateľstvo aj seniori) a môže byť zamerané nielen na prácu so seniormi, ale aj deťmi, mládežou a znevýhodnenými občanmi.

V súvislosti so zvyšovaním veku dožitia, celkovým starnutím populácie a štrukturálnymi zmenami v rodinnej inštitúcii možno predpokladať, že nároky najmä v oblasti sociálnych služieb, na ich kvalitu budú stále vyššie. To sú jedny z hlavných dôvodov vzniku KPSS, ktorý je zameraný na tú časť našej spoločnosti ktorá je najzraniteľnejšia a najmenej schopná sama si poradiť v nepriaznivej životnej situácii a to sú naši občania - seniori.

4.1.3 Prehľad aktuálnych spoločenských aktivít aj pre seniorov v obci

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude naďalej orientovať na organizovanie kultúrnych a športových podujatí. Do budúcnosti bude dôležité udržať prípadne zvýšiť dobrovoľnú angažovanosť občanov obce v rámci organizačného zabezpečenia kultúrno – spoločenských a športových podujatí. Medzi podujatia organizované pre všetkých obyvateľov, sú s vyššou účasťou seniorov zaradené:

- vianočný večierok
- tanečné zábavy, koncerty
- iné – obecné slávnosti

4.1.4 Potreby rozvoja sociálnych služieb pre seniorov

4.1.4.1 Rozvoj terénnych sociálnych služieb s cieľom zotrvania seniorov v prirodzenom prostredí domácnosti,

4.1.4.2 Aktivizácia rozvoja súčasných a ďalších aktivít pre cieľovú skupinu seniorov v oblasti kultúrneho využitia a trávenia voľného času,

4.1.4.3 Rozvoj aktivít v oblasti podpory zdravia (prevencia predchádzania chorobám, duševné zdravie, pohyb a šport, zdravotné poradenstvo, atď.),

4.1.4.4 Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorov a mládeže),

4.1.4.5 Podpora aktivít s cieľom vzdelávania a informovania seniorov v oblasti prevencie kriminality, nakoľko táto cieľová skupina sa stáva v súčasnej dobe obetami trestných činov.

4.1.5 Sumár priorít, cieľov a opatrení pre seniorov

Priorita	1. Sociálna starostlivosť o seniorov
Cieľ	1.1. Podpora aktívneho starnutia
Aktivita:	1.1.1. Rozvoj terénnych sociálnych služieb s cieľom zotrvania seniorov v prirodzenom prostredí domácnosti (Opatrovanie)
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2026 – 2027
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Pomoc seniorom s bežnými potrebami v domácnosti, sprevádzanie klienta, záznamy terénnych pracovníkov, vyhodnotenia
Kvantifikácia kapacít:	Min. 2 opatrovateľky

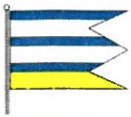
Priorita	1. Sociálna starostlivosť o seniorov
Cieľ	1.1. Podpora aktívneho starnutia
Aktivita:	1.1.2. Aktivizácia rozvoja súčasných a ďalších aktivít pre cieľovú skupinu seniorov v oblasti kultúrneho využitia a trávenia voľného času
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.

Termín realizácie:	2026 – 2027
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Kultúrne podujatia, spoločenské podujatia, návštevy CS
Kvantifikácia kapacít:	Mesačne 1x

Priorita	1. Sociálna starostlivosť o seniorov
Cieľ	1.1. Podpora aktívneho starnutia
Aktivita:	1.1.3. Rozvoj aktivít v oblasti podpory zdravia (prevencia predchádzania chorobám, duševné zdravie, pohyb a šport, zdravotné poradenstvo, atď.)
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2026 – 2028
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Spoločenské večery zdravia, zdravotné prednášky, ap.
Kvantifikácia kapacít:	1x ročne

Priorita	1. Sociálna starostlivosť o seniorov
Cieľ	1.1. Podpora aktívneho starnutia
Aktivita:	1.1.4. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorov a mládeže)
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2026 – 2028
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Realizácia projektov a programov medzigeneračnej spolupráce a spolužitia

Kvantifikácia kapacít:	Ročne jedno podujatie
-------------------------------	-----------------------

Priorita	1. Sociálna starostlivosť o seniorov
Cieľ	1.1. Podpora aktívneho starnutia
Aktivita:	1.1.5. Podpora aktivít s cieľom vzdelávania a informovania seniorov v oblasti prevencie kriminality, nakoľko táto cieľová skupina sa stáva v súčasnej dobe obeťami trestných činov
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2027 – 2030
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Realizácia projektov a prednášok a bezpečnosti bývania a spolunažívania, preventívne kontroly stavu bezpečného bývania, ap. Poskytovanie služieb v priestoroch Komunitného centra
Kvantifikácia kapacít:	Raz za pol roka

4.2 Oblasť sociálnej starostlivosti pre občanov so zdravotným postihnutím

4.2.1 Základný legislatívny rámec:

Základný právny rámec poskytovaných sociálnych služieb tvorí zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. Z ostatných súvisiacich právnych predpisov je pre túto skupinu dôležitý zákon č. 447/2008 o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP.

4.2.2 Prehľad subjektov pôsobiacich v okolí obce, poskytujúcich služby pre cieľovú skupinu občanov so zdravotným postihnutím:

V obci momentálne nepôsobí žiadny Slovenský zväz zdravotne postihnutých s cieľom pomoci pri prekonávaní zdravotných problémov, pri vybavovaní náležitostí k ŤZP preukazu a pri vybavovaní zdravotných pomôcok. Túto potrebu je možné konzultovať s pracovníkom pre sociálne záležitosti obce, resp. poslancom.

4.2.3 Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu občania so zdravotným postihnutím:

4.2.3.1 Rozvoj terénnych sociálnych služieb,

4.2.3.2 Odstránenie existujúcich bariér v obci,

4.2.3.3 Zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych služieb.

4.2.4 Sumár cieľov, priorít a opatrení pre občanov so zdravotným postihnutím

Priorita	2. Sociálna starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím
Cieľ	2.1. Podpora aktívneho života občanov so zdravotným postihnutím
Aktivita:	2.1.1. Odstránenie existujúcich bariér v obci
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2026 – 2028
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Bezbariérové prístupy, rampy, plošiny, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Odstránenie bariér na všetkých verejných priestranstvách v súlade s projektovou dokumentáciou

Priorita	2. Sociálna starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím
Cieľ	2.1. Podpora aktívneho života občanov so zdravotným postihnutím
Aktivita:	2.1.2. Rozvoj terénnych sociálnych služieb
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2029 – 2032
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Práca a služby pracovníkov obce, prípadne spolupracujúcich inštitúcií pri poskytovaní terénnych služieb, spoločenské podujatia, návštevy CS
Kvantifikácia kapacít:	Terénny sociálny pracovník

Priorita	2. Sociálna starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím
Cieľ	2.1. Podpora aktívneho života občanov so zdravotným postihnutím
Aktivita:	2.1.3. Zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych služieb
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2028 – 2030
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Spolupráca obce s inštitúciami podporujúcimi starostlivosť o bezvládných a ŤZP, poskytovanie služieb v priestoroch Komunitného centra ap.
Kvantifikácia kapacít:	Pracovník KC

4.3 Oblasť sociálnej starostlivosti pre sociálne ohrozené deti a mládež

Cieľovú skupinu možno chápať v dvoch rovinách:

1. deti a mládež ako najcitlivejšiu sociálnu skupinu, ktorej vývin a budúcnosť je vo veľkej miere ovplyvňovaný sociálnymi problémami a zmenami v spoločnosti. Právny poriadok Slovenskej republiky pozná pojmy dieťa, maloletý a mladistvý. S prihliadnutím na tradície demografickej štatistiky na Slovensku, ale aj štandardne štatistické zisťovania OSN a UNESCO sa aj na Slovensku definuje mládež ako veková skupina od 15 do 26 rokov,

2. skupina osôb, ktorá sa nachádza v krízovej alebo nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorú je potrebné nastaviť súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu a je potrebné poskytnúť pomoc v závislosti od závažnosti poruchy a situácie, v ktorej sa jednotlivé ohrozené deti, mládež a mladí dospelí nachádzajú.

Do tejto kategórie spadajú:

· deti žijúce v nevyhovujúcom rodinnom prostredí (zanedbávané deti a mládež zo strany rodičov – nedostatočná úroveň záujmu a starostlivosti o výchovu, zabezpečovanie základných životných potrieb a pod.),

- deti zo sociálne slabších rodín,
- deti ohrozené syndrómom CAN (týrané, zneužívané a zanedbávané deti),
- deti a mládež s poruchami správania a s tendenciami k asociálnemu správaniu,
- deti s problémom záškoláctva,
- „mladí dospelí“ po ukončení ústavnej starostlivosti.

4.3.1 Základný legislatívny rámec

Základný právny rámec, ktorý upravuje potreby tejto cieľovej skupiny je zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z ostatných súvisiacich právnych predpisov je pre túto skupinu dôležitý zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine.

Zákon č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou definuje v § 6 povinnosti obce na tomto úseku nasledovne: Obec na úseku starostlivosti o mládež predovšetkým podporuje organizovanie práce s mládežou, podporuje aktivitu zdravotne postihnutej mládeže, utvára podmienky na rozvoj práce s mládežou, podporuje iniciatívy v rámci práce s mládežou a ďalšie aktivity.

4.3.2 Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre sociálne ohrozené deti a mládež

Obec priebežne spolupracuje so zariadeniami poskytujúcimi sociálne služby pre ohrozené deti a mládež – detské domovy, krízové centrá. Problémy na úseku sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately sa riešia v spolupráci s ÚPSVaR Revúca.

4.3.3 Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu sociálne ohrozené deti a mládež

4.3.3.1 *Podpora preventívnych aktivít zameraných na elimináciu rizikových a nežiaducich javov (prevencia záškoláctva, šikanovania, delikvencie, zvýšeného násillia, bezpečného používania internetu, prevencie drogových závislostí a pod.), pričom osobitnú pozornosť je potrebné venovať ochrane a podpore detí a mládeže zo sociálne slabých rodín,*

4.3.3.2 *Podpora aktivít zmysluplného trávenia voľného času a podpory zdravého životného štýlu s cieľom predchádzania rizikovým a nežiaducim javom, nakoľko voľnočasové aktivity, zohrávajú v živote mladého človeka čoraz dôležitejšiu úlohu, pričom sa nejedná len o funkciu socializačnú, ale rastúci význam nadobúda aj jeho funkcia kompenzačná (vyrovnávanie pracovnej a školskej záťaž) a najmä preventívna (voľnočasové aktivity s možnosťami využitia hodnotových orientácií ako súčasť ochrany pred negatívnymi spoločenskými javmi).*

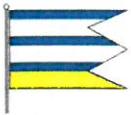
4.3.3.3 *Rozvoj športovej a záujmovej infraštruktúry,*

4.3.3.4 *Rozvoj spolupráce so subjektmi (štátne, občianske združenia a neziskové organizácie) poskytujúcimi sociálne, právne, psychologické a ostatné poradenstvo cieľovej skupine,*

4.3.3.5 *Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorov a mládeže),*

4.3.3.6 *Podpora aktivizácie mládeže s cieľom podpory vlastného „organizovaniu sa“ a zapájaniu sa do verejného života,*

4.3.3.7 *Podpora komunitného dobrovoľníctva s cieľom zvyšovania občianskej angažovanosti a posilňovania pocitu príslušnosti občanov k ich komunite.*

4.3.4 Sumár cieľov, priorít a opatrení pre sociálne ohrozené deti a mládež

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Aktivita:	3.1.1. Podpora preventívnych aktivít zameraných na elimináciu rizikových a nežiaducich javov
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2026 – 2027
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ, spolupracujúce štátne inštitúcie
Indikátory plnenia:	Výkon preventívnych opatrení, osobná asistencia, mentoring problematických jedincov, záznamy terénnych pracovníkov, vyhodnotenia.
Kvantifikácia kapacít:	Preventívne opatrenia formou prednášok a článkov v počte 1 za rok

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Aktivita:	3.1.2. Podpora aktivít zmysluplného trávenia voľného času a podpory zdravého životného štýlu
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2026 – 2028
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Kultúrne podujatia, spoločenské podujatia, návštevy CS, poskytovanie služieb v priestoroch Komunitného centra, ap. Tento cieľ je plnený cez rôzne podujatia pre deti a mládež
Kvantifikácia kapacít:	Mesačne 1x zrealizované kultúrno-spoločenské podujatie v réžii obce, resp. spolupracujúcich organizácií

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Aktivita:	3.1.3. Rozvoj športovej a záujmovej infraštruktúry
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2027 – 2030
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Športové podujatia na miestnej aj regionálnej úrovni, účasť na kultúrno-vzdelávacích aktivitách v obci aj regióne, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Budovanie športovej a záujmovej infraštruktúry v súlade s rozhodnutím ObZ a podmienkami projektu

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Aktivita:	3.1.4. Rozvoj spolupráce so subjektmi poskytujúcimi sociálne, právne, psychologické a ostatné poradenstvo cieľovej skupine
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2026 – 2027
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Spoločenské aktivity na rôznej úrovni – obecnej aj regionálnej, vedomostné prednášky, supervízie pre skupiny aj jedincov, poskytovanie služieb v priestoroch Komunitného centra, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Prednášky podľa potreby a záujmu v priestoroch OcÚ.

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Aktivita:	3.1.5. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu

Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2026 - 2028
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Spoločenské večery zdravia, zdravotné prednášky, aktivity s generáciami starších a dospelých, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Ročne jedno stretnutie v priestoroch OcÚ

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Aktivita:	3.1.6. Podpora aktivizácie mládeže s cieľom podpory vlastného „organizovania sa“ a zapájaniu sa do verejného života
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2027 - 2030
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Spoločenské večery zdravia, zdravotné prednášky, motivačné posedenia, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Ročne jedno stretnutie v priestoroch OcÚ

Priorita	3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež
Cieľ	3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže
Aktivita:	3.1.7. Podpora komunitného dobrovoľníctva s cieľom zvyšovania občianskej angažovanosti a posilňovania pocitu príslušnosti občanov k ich komunite
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2029 - 2032

Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Aktivity pre skrášlenie obce, prezentácie obce, účasť mladých na obecných aktivitách, poskytovanie služieb v priestoroch Komunitného centra, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Ročne dve obecné aktivity v priestoroch OcÚ

4.4 Oblasť sociálnej starostlivosti pre rodiny a matky s deťmi

V tejto cieľovej skupine sú v oblasti starostlivosti a poskytovania služieb zastúpené:

- matky s maloletými deťmi,
- viacdenné rodiny a mladé rodiny,
- neúplné rodiny,
- matky a ženy, ktoré sú obetami domáceho násillia.

4.4.1 Základný legislatívny rámec

Základný právny rámec, ktorý upravuje potreby tejto cieľovej skupiny je zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, kde § 31 vymedzuje sociálne služby na podporu rodín s deťmi. Časť problematiky je upravená aj v zákone č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako aj v zákone č. 36/2005 Z. z. o rodine.

4.4.2 Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre rodiny a matky s deťmi

Služby na podporu rodiny s deťmi v nepriaznivej sociálnej situácii sú samostatne upravené. V zákone sa definuje pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, ktorá bola v rámci predchádzajúcej právnej úpravy formou opatrovateľskej služby. Táto pomoc sa zabezpečuje **terénnou sociálnou službou** v situáciách, keď rodič dieťaťa alebo tzv. náhradný rodič sa z rôznych dôvodov nemôže sám alebo za pomoci rodiny starať o svoje dieťa.

Zákon o sociálnych službách v oblasti zosúladovania rodinného a pracovného života zakotvuje podporné opatrenie, ktorým je poskytovanie **ambulantnej** alebo **terénnej** sociálnej služby tým rodičom s deťmi, ktorí majú záujem o profesijný rast alebo vykonávajú iné aktivity s cieľom začať pracovať alebo vrátiť sa do práce. Preto v čase, keď sa rodič zúčastňuje napr. rekvalifikačného kurzu, poskytujú sa v rámci tejto sociálnej služby rodine rôzne úkony zabezpečujúce starostlivosť o dieťa a o domácnosť (napr. stravovanie, osobná hygiena, obliekanie, príprava na školské vyučovanie, sprevádzanie do školy alebo na voľnočasové aktivity).

Pobytovou službou je zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, v ktorom sa poskytuje sociálna služba dieťaťu, ak rodič alebo fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, nemôže sama z vážnych dôvodov zabezpečiť oň starostlivosť (napr. pre chorobu, úraz, kúpeľnú liečbu, pôrod, nástup do výkonu väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody).

V záujme zabezpečiť ochranu práv dieťaťa je poskytované osobnej starostlivosti a služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti možné len vtedy, ak popri už spomínaných dôvodoch, neexistujú v rodine aj iné vážne dôvody, pre ktoré by bolo potrebné vykonávať opatrenia v rámci sociálnoprávnej ochrany (napr. ohrozenie psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa).

Služba včasnej intervencie je určená pre dieťa so zdravotným postihnutím do sedem rokov veku a pre jeho rodinu, nakoľko bez potrebnej pomoci môže dochádzať k ohrozeniu komplexného vývoja dieťaťa a súčasne k riziku sociálneho vylúčenia dieťaťa a jeho rodiny. V rámci tejto sociálnej služby sa poskytujú viaceré odborné činnosti, ako:

- špecializované poradenstvo,
- sociálna rehabilitácia,
- rôzne preventívne aktivity a
- výkon stimulácie rôznymi metódami a technikami zameranými na senzorické a motorické stimulácie.

Cieľom týchto odborných činností je v súlade s holistickým prístupom zabezpečiť optimálny vývoj dieťaťa so zdravotným postihnutím. Službu včasnej intervencie možno poskytovať ambulantne alebo terénnou formou, napr. priamo v domácnosti, v ktorej žije dieťa so zdravotným postihnutím.

4.4.3 Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu rodiny a matky s deťmi

4.4.3.1 Ďalší rozvoj poradenstva nakoľko podobne ako u cieľovej skupiny sociálne ohrozené deti a mládež predstavuje sociálne poradenstvo dôležité zameranie foriem a nástrojov sociálnych služieb a cieleňou, koordinovanou a aktívne smerovanou a realizovanou činnosťou poradenstva sa umožní riešenie mnohých situácií a prípadov na úrovni vlastného potenciálu klienta a jeho rodiny, prípadne na úrovni jednorazovej intervencie v teréne alebo ambulantne, ešte pred tým, než by musela byť poskytnutá intervencia v podobe priamej krízovej intervencie či dlhodobej sociálnej služby,

4.4.3.2 Rozvoj infraštruktúry pre cieľovú skupinu – bývanie, komunitné centrum.

4.4.4 Sumár cieľov, priorít a opatrení pre rodiny a matky s deťmi

Priorita	4. Sociálna starostlivosť pre rodiny a matky s deťmi
Cieľ	4.1. Podpora aktívneho života rodín a matiek s deťmi
Aktivita:	4.1.1. Ďalší rozvoj poradenstva, foriem a nástrojov sociálnych služieb
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2028 - 2030
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ

Indikátory plnenia:	Zmysluplné aktivity pre mladé matky, neúplné rodiny, viacpočetné rodiny, tútoring problematických jednotlivcov, skupinové aktivity na riešenie problémov, záznamy terénnych pracovníkov, vyhodnotenia
Kvantifikácia kapacít:	Aktivity podľa potreby a záujmu v priestoroch OcÚ / KC ap.

Priorita	4. Sociálna starostlivosť pre rodiny a matky s deťmi
Cieľ	4.1. Podpora aktívneho života rodín a matiek s deťmi
Aktivita:	4.1.2. Rozvoj infraštruktúry pre cieľovú skupinu – bývanie, komunitné centrum
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2029 - 2032
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ
Indikátory plnenia:	Komunitné centrum a poskytovanie obligatórných aj fakultatívnych služieb, poradenské služby pre podporu výchovy a bývania
Kvantifikácia kapacít:	Počet druhov služieb KC – 1 pracovník Poradenstvo - priebežne

4.5 Oblasť sociálnej starostlivosti pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami

Svojím zložením ide o najrôznorodjšiu cieľovú sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé.

Táto cieľová sociálna skupina pozostáva z niekoľkých základných skupín (prípadne ich kombinácií). Sociálne problémy týchto skupín sú spôsobené nedostatočnou mierou a možnosťou uspokojovania základných životných potrieb ako následok ich sociálnej situácie, v ktorej sa z rôznych (subjektívnych aj objektívnych) príčin ocitli a ktorá spôsobuje ich sociálne vylúčenie.

Spoločenské problémy niektorých týchto skupín sú podmienené odlišným spôsobom života a životným štýlom, ktorého prejavy sú veľakrát v protiklade so životným štýlom majoritnej populácie komunity a v rozpore s jej verejnou mienkou. K tejto sociálnej skupine zaradujeme:

- občanov prepustených z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- dlhodobo nezamestnaných občanov,

- občanov spoločensky neprispôsobivých (občania so sociálne patologickým správaním),
- závislých občanov (látkové a nelátkové závislosti).

4.5.1 Základný legislatívny rámec

Základný právny rámec poskytovaných sociálnych služieb tvorí č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4.5.2 Prehľad aktuálne poskytovaných služieb pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami

Obec poskytuje základné sociálne poradenstvo prostredníctvom zamestnanca pre sociálne účely. Obec môže podporovať občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami aj finančnou výpomocou a to prostredníctvom jednorazovej dávky finančnej pomoci.

4.5.3 Potreby rozvoja sociálnych služieb pre cieľovú skupinu občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami

4.5.3.1 *Pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu, podporu integrácie a aktivizácia k vyvíjaniu vlastnej snahy k zmene svojej sociálnej situácie, zachovať zodpovednosť za sociálne následky svojho konania,*

4.5.3.2 *Terénna / Komunitná sociálna práca.*

4.5.3.3 *Komunitné centrum poskytujúce adekvátne služby*

4.5.4 Sumár cieľov, priorít a opatrení pre sociálne ohrozené deti a mládež

Priorita	5. Sociálna starostlivosť pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Cieľ	5.1. Podpora aktívneho života občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Aktivita:	5.1.1. <i>Pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu</i>
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2026 - 2028
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ / KC
Indikátory plnenia:	Realizácia projektov na motivovanie a podporu zamestnania a zamestnateľnosti, programy komunitných aktivít, záznamy terénnych pracovníkov, vyhodnotenia.

Kvantifikácia kapacít:	Počet projektov zamestnanosti, zamestnateľnosti a komunitného rozvoja – v súlade s ponukou ÚPSVaR
-------------------------------	---

Priorita	5. Sociálna starostlivosť pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Cieľ	5.1. Podpora aktívneho života občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Aktivita:	5.1.2. Terénna / Komunitná sociálna práca
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2026 - 2030
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ / KC
Indikátory plnenia:	Terénna a ambulatná sociálna práca s rizikovými skupinami aj jednotlivcami, sprevádzanie klienta, tútoring, mentoring, návštevy CS, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Počet terénnych sociálnych pracovníkov – 1 Počet poskytovaných služieb – priebežne

Priorita	5. Sociálna starostlivosť pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Cieľ	5.1. Podpora aktívneho života občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami
Aktivita:	5.1.3. Budovanie Komunitného centra poskytujúce adekvátne služby
Zdroje financovania:	Prostriedky štrukturálnych fondov EÚ, rozpočet obce, dotácie štátu a VÚC, iné.
Termín realizácie:	2027 - 2032
Zodpovednosť:	starosta obce, zodpovední pracovníci OcÚ / KC
Indikátory plnenia:	Spoločenské priestory, vzdelávacia miestnosť, knižnica, kuchynka, kancelária TSP, fitness centrum, ap.
Kvantifikácia kapacít:	Počet poskytovaných služieb sociálnej starostlivosti - 1

4.6 Oblasť sociálnej starostlivosti pre občanov z radov migrantov a utečencov

Úspešná integrácia migrantov závisí od včasnej reakcie aj dlhodobej investície. Poskytovanie podpory migrantom a ich prijímajúcim komunitám čo najskôr v rámci migračného procesu je nevyhnutné. Integrácia sa môže začať ešte pred príchodom do EÚ.

Členské štáty, resp. samosprávy by preto mali podľa možnosti pripraviť a rozšíriť integračné opatrenia pred odchodom (napr. odborná príprava, orientačné kurzy) a efektívne ich prepojiť s opatreniami po príchode na uľahčenie a urýchlenie procesu integrácie, a to aj v súvislosti s presídľovaním a komunitným sponzorstvom.

Integrácia sa zároveň neskončí po určenom časovom období. To je dôvod, prečo sú na podporu pokračujúceho začleňovania a zmysluplnej účasti nevyhnutné všeobecné politiky. Navrhovaný viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 zohľadňuje potrebu investícií počas celého procesu integrácie prostredníctvom špecializovaného Fondu pre azyl a migráciu, ako aj potrebu finančnej podpory v oblasti zamestnanosti, vzdelávania, sociálnej a zdravotnej starostlivosti a bývania prostredníctvom fondov politiky súdržnosti, ako sú Európsky sociálny fond plus, Európsky fond regionálneho rozvoja a ďalšie fondy, ako napríklad Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Erasmus+.

Zatiaľ čo národné vlády sú primárne zodpovedné za celkový návrh integračných a sociálnych politík v oblastiach, ako sú vzdelávanie, zamestnanosť, bývanie a zdravotná starostlivosť, EÚ zohráva kľúčovú úlohu pri ich podpore, ako aj podpore všetkých ostatných aktérov integrácie prostredníctvom financovania, tvorby praktických nástrojov, koordinačných činností a nadväzovania relevantných partnerstiev.

K integrácii dochádza v každej obci, meste a regióne, kde migranti žijú, pracujú, chodia do školy alebo športového klubu. Miestna úroveň zohráva kľúčovú úlohu pri prijímaní a usmerňovaní novoprichádzajúcich migrantov po príchode do novej krajiny. Dôležitú úlohu pri dosahovaní skutočne účinnej a komplexnej integračnej politiky majú okrem toho organizácie občianskej spoločnosti, vzdelávacie inštitúcie, zamestnávateľia a sociálno-ekonomickí partneri, organizácie sociálneho hospodárstva, cirkvi, náboženské a iné filozofické spoločenstvá, mládežnícke a študentské organizácie, diasporálne organizácie, ako aj samotní migranti.

V tomto akčnom pláne sú stanovené opatrenia na zintenzívnenie činnosti a prepojenie aktérov na všetkých úrovniach v spoločnom úsilí dosiahnuť integráciu a začlenenie a vytvoriť súdržnejšie a inkluzívnejšie spoločnosti pre všetkých. Hoci tento akčný plán vychádza z úspechov Akčného plánu pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín z roku 2016, zároveň sa v ňom navrhujú nové a širšie opatrenia, pomocou ktorých môžu EÚ a členské štáty priniesť najvyššiu pridanú hodnotu a mať väčší vplyv. Tieto opatrenia dopĺňajú tie, ktoré sú zahrnuté v nedávnych stratégiách pre rovnosť.

Navrhované opatrenia sú založené na rozsiahlych konzultáciách, ktoré Komisia uskutočnila v období od júna do októbra 2020 so širokou škálou aktérov. Patria sem verejné konzultácie, ako aj ciele konzultácie s členskými štátmi, miestnymi a regionálnymi orgánmi, sociálnymi a ekonomickými partnermi, zamestnávateľmi, organizáciami občianskej spoločnosti, nadáciami, medzinárodnými organizáciami a migrantmi vrátane utečencov.

Riešenie tejto problematiky zo strany samosprávy je ovplyvnené externými vplyvmi na rovine geopolitickej polohy, presunu, resp. aktuálneho pobytu migrantov a utečencov na území samosprávnej jednotky. Situáciu a zodpovedné aktivity rieši priebežne krízový manažment samosprávy s ohľadom na svoje možnosti a schopnosti individuálne a samostatne.

5 PROGRAMOVÉ ZABEZPEČENIE KPSS V RÁMCI PHRaSR

5.1 Programová časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Muránska Dlhá Lúka (programovacie obdobie 2025 – 2032) vzťahujúca sa na KPSS

1. PRIORITA: BUDOVANIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

1.1. Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry

1.1.3. **Vybudovanie, rekonštrukcia parku, lavičiek**

1.1.4. **Výstavba nájomných bytových jednotiek**

1.1.5. **Príprava pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu (IBV)**

1.2. Opatrenie: Budovanie a rozvoj kultúrno-spoločenskej infraštruktúry

1.2.2. **Vybudovanie detského ihriska**

1.2.3. **Zriadenie komunitného centra**

1.2.4. **Vybudovanie a prevádzkovanie klubu dôchodcov**

1.2.5. **Vybudovanie a prevádzka Denného stacionáru**

1.3. Opatrenie: Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry

1.3.1. **Modernizácia základnej školy**

1.3.2. **Modernizácia materskej školy**

1.3.3. **Modernizácia školského ihriska**

1.3.4. **Modernizácia školského dvora**

1.3.5. **Modernizácia školskej jedálne**

1.3.6. **Modernizácia školského klubu**

1.4. Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry

1.4.5. **Budovanie, rekonštrukcie miestnych komunikácií**

1.4.6. **Budovanie obecných chodníkov**

2. PRIORITA: ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

2.1. Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci

2.1.1. **Realizácia projektov aktivizácie**

2.1.2. **Realizácia projektov zamestnanosti**

2.1.3. **Realizácia vzdelávacích a motivačných programov**

2.1.4. **Realizácia projektov rekvalifikácie**

2.2. Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci

2.2.1. **Realizácia kultúrno-spoločenských podujatí**

2.2.2. **Realizácia športových podujatí**

2.2.4. **Podpora folklóru**

2.2.5. **Podpora tradícií**

3. PRIORITA: SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE

3.1. Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov

3.1.1. **Zavedenie systému sociálnej starostlivosti v obci – opatrovateľská služba**

3.1.2. **Realizácia projektu terénnej sociálnej práce**

3.1.3. **Realizácia občianskych hliadok**

4. PRIORITA: OCHRANA A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

4.2. Opatrenie: Rozvoj a budovanie životného prostredia v obci

4.2.1. Výsadba a ochrana zelene

4.2.2. Vybudovanie oddychových zón

5.2 Akčné plány PHRaSR vzťahujúce sa na KPSS

Akčné plány predstavujú súbor konkrétnych projektov, ktoré smerujú k naplneniu strategického cieľa a prioritných oblastí sociálneho rozvoja obce Muránska Dlhá Lúka pre obdobie 2025 – 2027 s platnosťou do r. 2032.

Akčné plány sa týkajú kratšieho obdobia ako samotná stratégia. Ich plánovací horizont je približne 1 – 3 roky. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (projekty druhého sledu), po splnení istých nevyhnutných podmienok (napr. majetkové vysporiadanie, získanie investora a pod). Pre zvýšenie efektívnosti implementácie sa odporúča každoročne konkretizovať postup a úlohy pre jednotlivé aktivity. Akčné plány nie sú podrobnými realizačnými projektmi. Ako súčasť dokumentu s dlhodobým plánovacím horizontom môžu mať len charakter rámcových projektov.

Na základe rámcových projektov, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, sa následne pripravujú detailné projekty so žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v zmysle požiadaviek riadiacich orgánov príslušných operačných programov.

6 ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE

Komunitný plán sociálnych služieb obce úzko participuje s PHSR obce Muránska Dlhá Lúka. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci.

Nakoľko finančné možnosti obce v súčasnom programovom rozpočte sú ohrozené, je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na roky 2026 – 2028 (podľa komunitného plánu až na roky 2026 – 2032). Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb určí obecné zastupiteľstvo obce zodpovedné osoby a časový horizont realizácie.

Plánované ciele a aktivity zamerané na realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb obce budú zabezpečované nasledovne:

Priority, opatrenia, aktivity	2026	2027	2028	2029	2030	2031 - 2032
1. Sociálna starostlivosť o seniorov						
1.1. Podpora aktívneho starnutia						
1.1.1. Rozvoj terénnych sociálnych služieb s cieľom zotrvania seniorov v prirodzenom prostredí domácnosti (Opatrovanie)	X	X	X			
1.1.2. Aktivizácia rozvoja súčasných a ďalších aktivít pre cieľovú skupinu seniorov v oblasti kultúrneho vyžitia a trávenia voľného času	X	X	X			
1.1.3. Rozvoj aktivít v oblasti podpory zdravia (prevencia predchádzania chorobám, duševné zdravie, pohyb a šport, zdravotné poradenstvo, atď.)		X	X	X		
1.1.4. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorova mládeže)		X	X	X		
1.1.5. Podpora aktivít s cieľom vzdelávania a informovania seniorov v oblasti prevencie kriminality, nakoľko táto cieľová skupina sa stáva v súčasnej dobe obetami trestných činov			X	X	X	X

Priority, opatrenia, aktivity	2026	2027	2028	2029	2030	2031 - 2032
2. Sociálna starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím						
2.1. Podpora aktívneho života občanov so zdravotným postihnutím						
2.1.1. Odstránenie existujúcich bariér v obci		X	X	X		
2.1.2. Rozvoj terénnych sociálnych služieb				X	X	X
2.1.3. Zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych služieb				X	X	X

Priority, opatrenia, aktivity	2026	2027	2028	2029	2030	2031 - 2032
3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež						
3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže						
3.1.1. Podpora preventívnych aktivít zameraných na elimináciu rizikových a nežiaducich javov	X	X	X			
3.1.2. Podpora aktivít zmysluplného trávenia voľného času a podpory zdravého životného štýlu		X	X	X		
3.1.3. Rozvoj športovej a záujmovej infraštruktúry			X	X	X	X
3.1.4. Rozvoj spolupráce so subjektmi poskytujúcimi sociálne, právne, psychologické a ostatné poradenstvo cieľovej skupine	X	X	X			
3.1.5. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu		X	X	X		
3.1.6. Podpora aktivizácie mládeže s cieľom podpory vlastného „organizovaniu sa“ a zapájaniu sa do verejného života			X	X	X	X
3.1.7. Podpora komunitného dobrovoľníctva s cieľom zvyšovania občianskej angažovanosti a posilňovania pocitu príslušnosti občanov k ich komunite				X	X	X

Priority, opatrenia, aktivity	2026	2027	2028	2029	2030	2031 - 2032
4. Sociálna starostlivosť pre rodiny a matky s deťmi						
4.1. Podpora aktívneho života rodín a matiek s deťmi						
4.1.1. Ďalší rozvoj poradenstva, foriem a nástrojov sociálnych služieb				X	X	X
4.1.2. Rozvoj infraštruktúry pre cieľovú skupinu				X	X	X

Priority, opatrenia, aktivity	2026	2027	2028	2029	2030	2031 - 2032
5. Sociálna starostlivosť pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami						
5.1. Podpora aktívneho života občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami						
5.1.1. Pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu	X	X	X	X	X	
5.1.2. Terénna / Komunitná sociálna práca		X	X	X	X	X
5.1.3. Komunitné centrum poskytujúce adekvátne služby			X	X	X	X

6.1 Určenie kapacít jednotlivých druhov a foriem sociálnych služieb s výhľadom do r. 2032

Orgán, inštitúcia, typ zariadenia	Doporučený rozsah	Doporučený rozsah
	2026 - 2028	2032 a následne
Obecný úrad (počet pracovníkov)	4	4
Sociálny asistent (streetworker) (počet pracovníkov)	0	0
Strediská poradenstva - Pedagogicko-psychologická poradňa (počet pracovníkov)	0	0
Sociálny taxík (počet klientov/rok)	0	0
Terénna sociálna práca	3	3

a) Sociálne služby krízovej intervencie		
1. Terénna sociálna služba krízovej intervencie	0	0
2. Poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach		
2.1 nízkoprahové denné centrum (klientov/rok)	0	0
2.2. integračné centrum	0	0
2.3. komunitné centrum (funkčná kapacita)	0	0
2.4. nocľaháreň (počet miest)	0	0
2.5. útulok (počet miest)	0	0
2.6. domov na pol ceste (počet miest)	0	0
2.7. zariadenie núdzového bývania (počet miest)	0	0
3. Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	0	0
b.) Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi		
1. Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života	0	0
2. Poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti	0	0
3. Služba včasnej intervencie	0	0
č.) Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku		
1. Poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek		
- zariadenia podporovaného bývania	0	0
- zariadenia pre seniorov (počet miest)	0	0
- zariadenie opatrovateľskej služby	0	0
- rehabilitačné stredisko	0	0
- domov sociálnych služieb (počet miest)	6	8
- špecializované zariadenie (počet miest) - Hospic	0	0
- denný stacionár (počet klientov/rok)	0	0

2. Domáca opatrovateľská služba (počet klientov)	0	0
3. Prepravná služba	0	0
4. Sprievodcovská a predčitateľská služba (počet služieb)	0	0
5. Tlmočnicke služby	0	0
6. Sprostredkovanie tlmočnickej služby (počet služieb)	0	0
7. Sprostredkovanie osobnej asistencie (počet služieb)	0	0
8. Požičiavanie pomôcok (počet klientov/rok))	0	0
d.) Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií		
Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci (počet klientov)	0	0
Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií (počet dostupných služieb)	0	0
e.) Podporné služby		
1. Odľahčovacia služba	0	0
2. Pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností	0	0
3. Poskytovanie sociálnej služby v dennom centre		
- pre dospelých ŤZP a ZP (počet klientov)	0	0
- pre seniorov (počet klientov)	0	0
- pre rodičov s deťmi (počet klientov)	0	0
4. Podpora samostatného bývania	0	0
5. Jedáleň	0	0
6. Práčovňa	0	0
7. Stredisko osobnej hygieny	0	0

7 SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA

Plnenie strategických cieľov a opatrení Komunitného plánu sociálnych služieb obce Muránska Dlhá Lúka bude priebežne hodnotené na zasadnutí obecného zastupiteľstva 1 x ročne, vždy v mesiaci máj/jún bežného roka.

Na rokovanie obecného zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a potrebe aktualizácie úloh v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie.

Komunitný plán sociálnych služieb je verejne dostupný dokument a otvorený pre potreby aktualizácie prichádzajúcich podnetov, príležitostí a zmien vnútorného a vonkajšieho prostredia.

Priority, opatrenia, aktivity	Doba trvania	Monitorovacia komisia	Termín monitoringu
1. Sociálna starostlivosť o seniorov			
1.1. Podpora aktívneho starnutia			
1.1.1. Rozvoj terénnych sociálnych služieb s cieľom zotrvania seniorov v prirodzenom prostredí domácnosti (Opatrovanie)	2026-2027	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2027-2028
1.1.2. Aktivizácia rozvoja súčasných a ďalších aktivít pre cieľovú skupinu seniorov v oblasti kultúrneho vyžitia a trávenia voľného času	2026-2027	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2027-2028
1.1.3. Rozvoj aktivít v oblasti podpory zdravia (prevencia predchádzania chorobám, duševné zdravie, pohyb a šport, zdravotné poradenstvo, atď.)	2026-2028	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2028-2029
1.1.4. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorova mládeže)	2026-2028	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2028-2029
1.1.5. Podpora aktivít s cieľom vzdelávania a informovania seniorov v oblasti prevencie kriminality, nakoľko táto cieľová skupina sa stáva v súčasnej dobe obetami trestných činov	2026-2029	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2029-2032

Priority, opatrenia, aktivity	Doba trvania	Monitorovacia komisia	Termín monitoringu
2. Sociálna starostlivosť o občanov so zdravotným postihnutím			
2.1. Podpora aktívneho života občanov so zdravotným postihnutím			
2.1.1. Odstránenie existujúcich bariér v obci	2026-2028	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2028-2029
2.1.2. Rozvoj terénnych sociálnych služieb	2028-2030	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2029-2031
2.1.3. Zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych služieb	2028-2030	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2029-2032

Priority, opatrenia, aktivity	Doba trvania	Monitorovacia komisia	Termín monitoringu
3. Sociálna starostlivosť pre sociálne ohrozené deti a mládež			
3.1. Podpora aktívneho života sociálne ohrozených detí a mládeže			
3.1.1. Podpora preventívnych aktivít zameraných na elimináciu rizikových a nežiaducich javov	2026-2027	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2027-2029
3.1.2. Podpora aktivít zmysluplného trávenia voľného času a podpory zdravého životného štýlu	2026-2028	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2027-2028
3.1.3. Rozvoj športovej a záujmovej infraštruktúry	2026-2029	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2028-2031
3.1.4. Rozvoj spolupráce so subjektmi poskytujúcimi sociálne, právne, psychologické a ostatné poradenstvo cieľovej skupine	2026-2028	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2027-2029
3.1.5. Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu	2026-2028	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2028-2029
3.1.6. Podpora aktivizácie mládeže s cieľom podpory vlastného „organizovania sa“ a zapájaniu sa do verejného života	2027-2030	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2028-2031
3.1.7. Podpora komunitného dobrovoľníctva s cieľom zvyšovania občianskej angažovanosti a posilňovania pocitu príslušnosti občanov k ich komunite	2028-2030	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2029-2031

Priority, opatrenia, aktivity	Doba trvania	Monitorovacia komisia	Termín monitoringu
4. Sociálna starostlivosť pre rodiny a matky s deťmi			
4.1. Podpora aktívneho života rodín a matiek s deťmi			
4.1.1. Ďalší rozvoj poradenstva, foriem a nástrojov sociálnych služieb	2028-2030	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2029-2031
4.1.2. Rozvoj infraštruktúry pre cieľovú skupinu	2028-2030	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2029-2032

Priority, opatrenia, aktivity	Doba trvania	Monitorovacia komisia	Termín monitoringu
5. Sociálna starostlivosť pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami			
5.1. Podpora aktívneho života občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami			
5.1.1. Pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu	2026-2028	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2027-2029
5.1.2. Terénna / Komunitná sociálna práca	2026-2030	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2027-2031
5.1.3. Komunitné centrum poskytujúce adekvátne služby	2027-2030	- zamestnanec OcÚ - člen OcZ - zástupca CS	2028-2032

8 VYHODNOTENIE A MODIFIKOVANIE KPSS

Komunitný plán sociálnych služieb obce je otvorený dokument, ktorý by mal byť v súlade s meniacimi sa podmienkami v obci, prípadne celej spoločnosti. Všetky zmeny v dokumente schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Predkladať návrhy na modifikovanie KPSS bude v právomoci Komisie a Riadiacej skupiny pre KPSS. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrh na modifikovanie KPSS.

Aktualizácia KPSS sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KPSS, ktorý bude obsahovať konkrétne nové opatrenia, aktivity, rozsah a úlohy. Tento návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie KPSS bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Riadiacej skupiny pre KPSS alebo obecného zastupiteľstva.

Informácie získané monitoringom je nevyhnutné analyzovať a na základe zistených skutočností je prehodnotiť aktuálnosť cieľov, priorít a opatrení. Tiež je potrebné aktualizovať akčné plány, vyhodnocovať tie, ktoré boli naplnené. Pracovný tím pre implementáciu KPSS a Výbor pre KPSS by sa mali schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok, kedy by sa zhodnotila implementácia KPSS a navrhli by sa ďalšie kroky.

• Princípy a fungovanie systému monitorovania a hodnotenia

V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o projekte a príjemcovi pomoci, ktoré sa sledujú v priebehu celého procesu strategického plánovania.

• Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku

Patrí medzi základné zdroje monitorovaných údajov. Spolu s projektom ju vypracúva príjemca pomoci a predkladá príslušnému orgánu.

• Monitorovacie správy

Sa zaraďujú medzi ďalšie zdroje monitorovaných údajov. Predkladá ich príjemca pomoci na základe špecifikácie uzavretej v zmluve medzi príjemcom pomoci a príslušným orgánom. Monitorovanie trvá aj po ukončení projektu a príjemca pomoci predkladá monitorovacie správy až do termínu určeného v zmluve.

• Realizácia monitorovania

Monitorovanie realizujú predovšetkým spracovateľské alebo riadiace orgány. Jeho cieľom je zabezpečiť konzistentné a pravidelne dopĺňané štruktúrované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených projektoch. Získané monitorované údaje sa v nasledujúcich procesoch ďalej analyzujú a vyhodnocujú.

• Spôsob monitorovania KPSS

Monitorovanie realizácie KPSS obce bude uskutočňovať Výbor pre KPSS, ktorý bude pravidelne pripravovať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiacich s plnením KPSS. Výbor vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov, no kedykoľvek počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia KPSS.

Výbor pre KPSS (zostavuje sa až v procese monitoringu):

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)
- 11)

ZÁVER

Spracovaním Komunitného plánu sociálnych služieb obce Muránska Dlhá Lúka, ako strednodobého plánovacieho dokumentu sa v obci pristúpilo ku komplexnému komunitnému plánovaniu, cieľom ktorého je:

- Zmapovanie a vyhodnotenie situácie v oblasti sociálnych služieb v obci,
- naštartovanie systematického a transparentného plánovania rozvoja sociálnych služieb za účasti všetkých dotknutých subjektov a vytvorenie efektívne fungujúceho miestneho partnerstva týchto subjektov,
- vytvorenie vízie a stanovenie strategických cieľov a opatrení rozvoja sociálnych služieb obce,
- vytvorenie nástroja pre rozhodovanie manažmentu obce v oblasti sociálnych služieb.

Jedným zo zamýšľaných vedľajších efektov procesu komunitného plánovania je zvýšenie informovanosti verejnosti o problematike a ponuke sociálnych služieb, ako aj podpora zaradenia oblasti sociálnych služieb do dlhodobých rozpočtových priorít obce.

Úspech realizácie strategických cieľov a opatrení stanovených v komunitnom pláne bude podmienený mierou spolupráce dotknutých subjektov a vhodným zabezpečením finančných, materiálnych a personálnych podmienok potrebných na rozvoj sociálnych služieb v obci.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY A ZDROJOV

Knihy:

1. HUDECOVÁ, A., BROZMANOVÁ - GREGOROVÁ, A. a kolektív: *Sociálna práca s rodinou*. 1. vyd., Banská Bystrica : 2008, 234 s. ISBN: 978-80-8083-597-2.
2. JUSKO, P.: Cieľové skupiny sociálnej práce. In: *Práca a sociálna politika*. Roč. 8, 2000.
3. STRIEŽENEC, Š.: *Slovník sociálneho pracovníka*, 1 .vyd. Trnava : 1996, 255 s. ISBN 80-967589-0-X.
4. STRIEŽENEC, Š.: *Sociálna práca. Teórie a metódy sociálnej práce*. 3/2003, 50 s. ISSN 1213-624.
5. ŽILOVÁ, A.: *Úvod do teórie sociálnej práce*. 1. vyd. Badín : Mentor, 2005. 130 s. ISBN 80-968932-1-1.

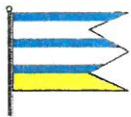
Zoznam informačných zdrojov:

1. CD: Štatistický úrad SR – Krajská správa Banská Bystrica
2. CD: Obce, kraj Banskobystrický
3. ENTIRE – 02/2025, Ako na nové programové obdobie?, magazín
4. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021. Štatistický úrad SR, 2021
5. Zákon č. 5/2004 Z. z., zo 4. decembra 2003, o službách zamestnanosti.
6. Zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov
7. Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov
8. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách
9. Zákon č. 376/2014 Z. z. zo dňa 20.12.2014.
10. <http://e-obce.sk>
11. <http://www.obce.info>
12. <http://www.statistics.sk>
13. <http://www.sodbtn.sk/obce/obec>
14. <https://slovenskovkocke.sk/>
15. <http://www.ives.sk/registre/>
16. Štatistický úrad SR – Krajská správa Banská Bystrica
17. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Revúca
18. Obecny úrad Muránska Dlhá Lúka
19. Iné právnické a fyzické osoby
20. Vlastné zdroje z prieskumu
21. Atlas rómskych komunit, rok 2021
22. Údaje Štatistického úradu SR

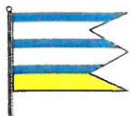
Zoznam použitých skratiek:

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
CS	Cieľová skupina
EF	Európsky fond
EK	Európska komisia
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
EVS	Efektívna verejná správa
KC	Komunitné centrum
KŽP	Kvalita životného prostredia
LZ	Ľudské zdroje
MAS	Miestna akčná skupina
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	Marginalizované rómske komunity
MVO	Mimovládne organizácie
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
NFP	Nenávratný finančný príspevok
OcR	Obecný rozpočet
OcÚ	Obecný úrad
OcZ	Obecné zastupiteľstvo
OP	Operačný program
OS	Opatrovateľská služba
OZ	Občianske združenie
PD SR	Programový dokument Slovenskej republiky
KPSS	Komunitný plán sociálnych služieb
PHRaSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho obce
PRB	Program rozvoja bývania
PRV	Program rozvoja vidieka
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR	Slovenská republika
SZZP	Slovenský zväz zdravotne postihnutých
ŠF	Štrukturálne fondy
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TP	Technická pomoc
TSP	Terénna sociálna práca (Terénny sociálny pracovník)
TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
ŤZP	Ťažko zdravotne postihnutý
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
ZP	Zdravotne postihnutý
ZSS	Zariadenie sociálnych služieb
Z. z.	Zbierka zákonov

Zoznam použitých skratiek:

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
CS	Cieľová skupina
EF	Európsky fond
EK	Európska komisia
ERDF	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
EVS	Efektívna verejná správa
KC	Komunitné centrum
KŽP	Kvalita životného prostredia
LZ	Ľudské zdroje
MAS	Miestna akčná skupina
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	Marginalizované rómske komunity
MVO	Mimovládne organizácie
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
NFP	Nenávratný finančný príspevok
OcR	Obecný rozpočet
OcÚ	Obecný úrad
OcZ	Obecné zastupiteľstvo
OP	Operačný program
OS	Opatrovateľská služba
OZ	Občianske združenie
PD SR	Programový dokument Slovenskej republiky
KPSS	Komunitný plán sociálnych služieb
PHRaSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho obce
PRB	Program rozvoja bývania
PRV	Program rozvoja vidieka
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR	Slovenská republika
SZZP	Slovenský zväz zdravotne postihnutých
ŠF	Štrukturálne fondy
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TP	Technická pomoc
TSP	Terénna sociálna práca (Terénny sociálny pracovník)
TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
ŤZP	Ťažko zdravotne postihnutý
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
ZP	Zdravotne postihnutý
ZSS	Zariadenie sociálnych služieb
Z. z.	Zbierka zákonov

ZOZNAM PRÍLOH

1. Uznesenie obecného zastupiteľstva o schválení Komunitného plánu sociálnych služieb 2026 – 2030 obce Muránska Dlhá Lúka, s platnosťou do roku 2032

Uznesenie č. 176/18/2/2026

Obecné zastupiteľstvo v Muránskej Dlhej Lúke **schvaľuje** Komunitný plán sociálnych služieb programové obdobie 2026-2030 s platnosťou do roku 2032.

Mgr. Ján Kvetko, starosta obce